

Notulen

van het verhandelde in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op dinsdag 26 augustus 2025, 19.30 uur.

Voorzitter : de heer N.C. Knaap (plv. voorzitter)

Griffier : de heer A. de Vos

Aanwezig : de heer B.J. Ammerlaan (Mijn Partij), de heer J. van der Eijk (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD), de heer J.G. Jongsma (OGP Midden-Delfland), de heer N.C. Knaap (OGP Midden-Delfland), mevrouw S.A. Koppert (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA), de heer F.J. van Lier (Mijn Partij), de heer J.J.C. Moerman (VVD), de heer P.W. van Rijs (CDA), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer H. Rodenburg (CDA), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij), de heer P.W. Scholtes (D66), de heer J.P. van der Spek (Mijn Partij) en de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : de heer R.E. Vieira (D66)

Tevens aanwezig: mevrouw F.I. Noordermeer-van Slageren, burgemeester, de heer M. Klijmij-van der Laan, mevrouw M. Oderwald-Ruijsbroek, de heer F.A. Voskamp, wethouders; de heer M. de Kok, de heer W. Koning, insprekers

1. Opening van de vergadering

Tekst Voorzitter

2. Spreekrecht voor belangstellenden

De heer **De Kok**: Beste voorzitter, college en raadsleden, dank dat ik vandaag het woord mag voeren. Het kost mij moeite om hier te staan, omdat ik mij door een fout van de gemeente publiekelijk kwetsbaar voel. Mijn persoonsgegevens zijn gedeeld in een document dat via de gemeenteraad en vervolgens naar een bredere groep belangstellenden is verspreid. Dat voelt alsof ik aan de schandpaal genageld ben. Het is een datalek, en daarmee is opnieuw het vertrouwen in het gemeentebestuur ernstig geschaad.

Op 28 juli jl. werd de raad geïnformeerd over de beslissing op bezwaar tegen de omgevingsvergunning voor het azc. Een dag later ontvingen geïnteresseerden de stukken via een link. In een van die bestanden stonden de naw-gegevens van alle 132 bezwaarmakers, plus de namen van bedrijven en vertegenwoordigers. Daarmee lagen onze persoonsgegevens voor 285 ontvangers open en bloot op tafel. Dit gaat niet om een formaliteit, maar om privacy, veiligheid en vertrouwen. Want wat gebeurt er als mensen in het dorp of op hun werk zien dat iemand bezwaar maakte tegen een azc? Dat kan leiden tot spanningen of nare situaties. Toen ik dit op 29 juli jl. wilde melden, was er niemand bereikbaar. Via het KCC werd ik steeds doorverbonden en moest ik genoeg nemen met een terugbelverzoek. Dat is vreemd: een datalek wordt gemeld, maar er bestaat blijkbaar geen protocol om snel te handelen. Dat is zorgwekkend.

Daarna volgde een brief van de burgemeester, maar dat was een standaardbrief: "De gemeente betreurt de situatie en biedt haar excuses aan." en "U hoeft zelf geen actie te ondernemen." Voor ons voelt dat alsof de zaak is afgedaan. Maar dat is ze niet. Wat mij stoorde, is dat de burgemeester in de media zei: "De grond zakte onder mijn voeten weg" en "Ik baal als een stekker." Maar het waren niet haar gegevens die openbaar zijn gemaakt. Het waren die van ons, 132 inwoners en bedrijven. Het is ónze grond die wegzakte. Ook werd al gezegd dat het om een menselijke fout ging. Maar zolang de Autoriteit Persoonsgegevens nog onderzoek doet, kan je dat niet concluderen. Dan moet je zeggen: "We wachten het onderzoek af." Nu lijkt de ernst te worden gebagatelliseerd. En wat wringt: ons bewonerscollectief riep al op 29 juli jl. op om de gegevens niet te verspreiden. De gemeente deed dat pas op 2 augustus jl., weer een gemiste kans.

We zijn inmiddels vier weken verder. Nog steeds geen open communicatie, alleen die ene brief. Als je nu iets wilt weten, moet je zelf het KCC bellen. Dat is geen dienstverlening, dat is afschuiven. Waarom is er geen bijeenkomst georganiseerd in Den Hoorn om ons bij te praten en vragen te beantwoorden? Waarom blijft het stil? In Den Haag noemen ze het stadhuis een ijspaleis. Hier lijkt het alsof we een ijspaleis onder een rieten dak hebben: kil, afstandelijk, zonder warmte en betrokkenheid.

En dit is niet het enige datalek. Bij de vergunning voor de Sterappel, bij een Woo-verzoek over oud-burgemeester Van Hemmen, en bij de Harnaschpolder: telkens zijn persoonsgegevens openbaar gemaakt. Dat zijn geen incidenten meer, dit wijst op een structureel probleem. En dan dringt de vraag zich op: wie draagt hier de verantwoordelijkheid? De burgemeester politiek, of de gemeentesecretaris bestuurlijk?

Voorzitter, raadsleden, vertrouwen win je niet terug met stilzwijgen of standaardbrieven.

Vertrouwen win je terug door openheid, transparantie en door in gesprek te gaan met inwoners.

Daarom mijn oproep:

- Organiseer op korte termijn een bijeenkomst in Den Hoorn voor alle bezwaarmakers.
- Wees volledig transparant over de omvang en gevolgen van dit datalek, richting raad én inwoners.
- Stel een protocol op voor de omgang met datalekken, zodat inwoners in de toekomst serieus en snel geholpen worden.

Tot slot. De burgemeester zei: "Vertrouwen komt te voet en gaat te paard." Dat klopt. Maar voor 132 bezwaarmakers is dat vertrouwen inmiddels te paard vertrokken. Het is nu aan u om te laten zien dat dit college en deze raad het waard zijn dat vertrouwen stap voor stap weer op te bouwen. Dank u wel.

De heer **Koning**: Best college van burgemeester en wethouders, wat is uw plan B. Deze vraag zal ik aan het einde van mijn betoog nogmaals stellen.

Wat u betreft moet er koste wat het kost een mega-azc komen in Den Hoorn, midden in een woonwijk. En dat is toch wel bijzonder want: overal waar groepen jonge mannen en minderjarige gelukszoekers worden gevestigd is er verschrikkelijke overlast. Overlast in de vorm van:

1. Diefstal uit winkels en bij mensen thuis
2. Intimidatie
3. Inbraak
4. Steekpartijen
5. Aanrandingen
6. Verkrachtingen en zelfs
7. Moord zoals we vorige week hebben kunnen zien op het meisje uit Amsterdam: Lisa

De afgelopen jaren waren er helaas tientallen voorbeelden van verkrachtingen in Nederland door asielzoekers. Ik heb de gemeente in vele brieven gevraagd hoe de gemeente Midden-Delfland dit denkt te kunnen voorkomen in Midden-Delfland.

Op vele concrete vragen heb ik gewoon geen antwoord gekregen of slechts heel vaag:

1. "dat het COA haar best doet" of
2. "we hebben een veiligheidsplan".

Zelfs op mijn simpele vraag of wij hier criminelen kunnen krijgen die moesten worden overgeplaatst van een ander azc omdat ze daar crimineel waren, komt geen duidelijk antwoord. U als college weet dus niet eens of wij hier zo meteen mensen kunnen krijgen die elders meisjes verkracht hebben. U weet het niet en het COA zegt het niet i.v.m. privacy...

De voorbeelden die ik het afgelopen jaar heb gestuurd zijn slechts het topje van de ijsberg. Vaak probeert men (gemeente, COA en politie) deze daden zelfs onder de pet te houden. De vader van een 15-jarig meisje uit Maashorst dat was verkracht door een Syriër, kreeg zelfs een dwangsom aan zijn broek, om te proberen hem te belemmeren om in te spreken op het gemeentehuis. De ouders van een verkracht 12-jarig meisje uit Wassenaar kregen het dringende verzoek om de afkomst van de dader niet bekend te maken. Ook hier was het een Syriër. Heel recent is er zelfs een meisje vermoord door een asielzoeker: de moord op de 17-jarige Lisa uit Amsterdam. Ik hoop dat niemand dit onberoerd liet. Wat een verschrikkelijk drama. Het zal je vriendin of kind maar zijn.

Dit brengt mij wederom tot de vraag aan het college: hoe gaat u voorkomen dat er hier - zoals op ieder azc met veel jonge mannen - deze jongens en mannen crimineel gedrag gaan vertonen?

Hoe? Vertel mij: Hoe? U leest toch ook wel de krant hoop ik, of bevindt zich op social media?

Overall in het land is er verschrikkelijke overlast door jonge veelal Syrische asielzoekers. In Utrecht luidde (hoe ironisch) PVDA-burgemeester Sharon Dijksma de noodklok, hetzelfde werd vorige week bekend in de gemeente Den Bosch en Breda. Syrisch tuig struint in groepjes door een stad en beroven mensen, mishandelen mensen en erger. De wijkagent staat machteloos... er is geen capaciteit en hé, hij moet ook op vakantie kunnen....

Best college: wat gaat u nu exact doen om dit hier te voorkomen? Wat is uw plan? Uw echte concrete plan! En nu niet aankomen met het antwoord: "we hebben een veiligheidsplan" want uw veiligheidsplan is een grap. Uw veiligheidsplan is grotendeels gekopieerd van het internet. Mijn neefje van 15 kan dit plan in 5 minuten met ChatGTP of Grok van internet kopiëren en personaliseren naar Midden-Delfland. U heeft dus geen werkend plan maar doet hetzelfde wat vele gemeentes reeds geprobeerd hebben... maar... u verwacht een andere uitkomst. U werkt volgens de definitie van Albert Einstein: de definitie van krankzinnigheid. De definitie van krankzinnigheid wil zeggen keer op keer hetzelfde proberen, maar een andere uitkomst verwachten... Dit gaat dus 100% fout: dus kom ik terug op mijn vraag heeft u een plan B? Bent u wel bereid de gevolgen te dragen als het hier, zoals overal, fout gaat? Denkt u nu echt dat wij als inwoners, na al onze waarschuwingen, slechts de schouders zullen ophalen als hier een meisje wordt aangerand of erger? Doorlopen mensen, niks aan de hand hier... Denken jullie dat? Of hopen jullie dat? Plan B zou moeten zijn: met de kennis van nu, met de zeer beperkte middelen die we hebben, en alle geweld die we nu zien bij andere gemeentes, moeten we omkeren uit deze doodlopende weg. Zeg het COA dat we ermee stoppen omdat we de veiligheid van de mensen in Den Hoorn niet kunnen garanderen. Verkoop die grond gewoon. Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Dank u wel.

3. Vaststellen van de agenda

4. Datalek 29 juli 2025

Bijdrage Mijn Partij

Bijdrage D66

De heer **Gebben**: Dank u wel voorzitter. Voor het eerst in mijn zevenjarig lidmaatschap van deze raad moeten we gebruik maken van de augustusraad. Terecht dat Mijn Partij deze datum wil gebruiken om te spreken over het datalek. Tot 16.00 uur was deze raad nog nergens van op de hoogte. Door de gestelde vragen door ons maar vooral Mijn Partij is er toch nog wat informatie boven tafel gekomen. Al is het summier. De antwoorden op de vragen van Mijn Partij kwamen echter veel te laat binnen om een goede voorbereiding mogelijk te maken. Het is eigenlijk ook eigenlijk ronduit vreemd dat wij als raad afhankelijk zijn van vragen om iets over de afhandeling van het datalek te weten te komen. Na 1 augustus zijn wij op geen enkele wijze meer geïnformeerd over wat er nu precies is gebeurd, welke stappen er na de melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens zijn ondernomen en wat de potentiële verbeterpunten zijn. Het was muisstil. Dit alles vindt de VVD echt uitermate teleurstellend en wij vragen ons ook sterk af of er wel een goede bodem ligt voor een vruchtbaar debat.

De aanleiding voor deze raadsvergadering is helaas een zeer serieuze. En wel het datalek waarbij de namen en adresgegevens van 132 inwoners op straat zijn komen te liggen. Dit is uitermate onzorgvuldig en schadelijk. Dit mag natuurlijk nooit gebeuren en zeker niet op een dossier zo gevoelig als dit. Extra zorgvuldigheid was hier zeker op zijn plaats geweest. Wij begrijpen heel goed dat de gedupeerden zich flink in de steek gelaten voelen en weinig vertrouwen meer hebben in dit college en deze coalitie. Zorgvuldigheid lijkt er op dit dossier niet meer toe te doen en alle tegenstanders worden alleen maar als gezien als inwoners die uit zijn op problemen. Helaas voor dit college en deze coalitie: deze inwoners volgen gewoon de daarvoor openstaande paden en ook die maken gewoon deel uit van de participatieladder.

Voorzitter, dit is overigens niet de eerste keer is dat er op dit dossier gekke dingen aan de hand zijn. Midden-Delfland is met dit dossier gestart om te voorkomen dat zij op het zogenaamde menu van het COA zou komen te staan. Kijk wat daarvan terecht is gekomen. Midden-Delfland zou alleen gezinnen gaan opvangen, statushouders zelfs volgens het CDA, maar kijk wat er nu gaat komen, vooral alleenstaande mannen en zelfs 25 alleenstaande minderjarige asielzoekers, de zogenaamde AMV-ers. De probleemgroep bij uitstek van het COA.

Daarnaast is het oorspronkelijke plan, een geïntegreerd project met gezamenlijke huisvesting van zowel asielzoekers als eigen inwoners, volledig overhoopgehaald. Er ligt nu een geheel ander plan. Ook het zogenaamde wisselgeld is vooralsnog in rook opgegaan. Tevens hebben we problemen gehad met fauna en asbest, zijn er de enorme hoeveelheid Woo-verzoeken en bezwaren en niet te vergeten vanaf het begin de dramatische verlopen participatie. Het blijft maar aanmodderen op dit dossier, met nu als klap op de vuurpijl het datalek.

Zoals reeds eerder aangegeven is het heel erg vreemd dat wij als raad tot nu toe nog niets vernomen hebben over wat er nu daadwerkelijk is gebeurd, hoe dat heeft kunnen plaatsvinden en wat eraan wordt gedaan om dit in de toekomst te voorkomen. Vooral omdat het erop lijkt dat dit niet om een incident gaat, maar dat er al vaker AVG-fouten zijn begaan. Het college heeft bijna vier weken de tijd gekregen hier onderzoek naar te doen, maar dat is kennelijk niet genoeg. Heel teleurstellend. Een goed oordeel geven lukt dan ook niet vanavond.

Het enige wat de VVD wel kan doen is constateren dat er twee jaar lang bijna niets gebeurde m.b.t. het azc, maar dat nu alles binnen no time geregeld moet zijn. Het COA realiseert zich waarschijnlijk, om problemen te voorkomen, dat het azc er voor de verkiezingen moet staan. Immers er is nu nog een coalitie die alles voor zoete koek slikt en het prima vindt als het gaspedaal flink wordt ingetrapt. Snelheid, daar draait het nu om. Deze opgevoerde snelheid en de onverschillige houding tegenover opposanten lijken op het eerste gezicht de primaire oorzaak van dit datalek, maar schijn bedriegt, het zijn slechts symptomen van het feit dat dit college de regie op dit dossier volledig verloren heeft. Niet omdat het zo ingewikkeld is, maar omdat dit college alle touwtjes volledig in handen van het COA heeft gelegd. Het college, net als de coalitie, staat erbij, kijkt ernaar en knikt alleen maar ja. En dat is heel erg schadelijk. Uiteindelijk is namelijk niet het COA, niet het college, maar de raad de baas in deze gemeente, of moet ik zeggen zou dat zou zo moeten zijn. Het is voor de VVD dan ook niet te begrijpen dat er partijen in deze raad zijn die met deze gang van zaken ogenschijnlijk lichtvoetig omgaan. De VVD begrijpt heus wel dat het azc voor de coalitie een principeproject is geworden en dat zij dit gerealiseerd wil zien ongeacht de prijs die daarvoor betaald moet worden. Dit is al zo vanaf het moment dat dit plan op tafel is gekomen en geldt nu nog steeds. Oogkleppen op en gaan. De VVD heeft hiervoor in november 2023 al gewaarschuwd, maar ook toen was er geen luisterend oor meer te vinden, want de prachtige beloften van de toenmalige burgemeester hadden de meeste partijen al in slaap gesust. Daar heeft de VVD zich toen bij neer moeten leggen en haar conclusies uit getrokken, maar dat een meerderheid van deze raad zichzelf zo buitenspel laat zetten als nu gebeurt is wel next level en zeer, zeer zorgelijk. Het enige wat de VVD vanavond hoopt is dat deze partijen zich dit realiseren. Excuses aan alle benadeelden is zeker op zijn plaats, maar dat alleen is niet genoeg. Wij verwachten van een raad die zich serieus neemt niets anders dan dat hij het college vraagt veel zorgvuldiger te opereren. Dit kan niet langer zo door blijven gaan, dit moet anders en het liefst zien wij dan ook dat het azc-project in deze vorm wordt gestopt. De materiele en immateriële kosten worden veel en veel te hoog. Dit is ingrijpend, maar ook nu geldt nog steeds: beter ten halve gekeerd dan ten hele gewaald. Daarom heeft de VVD een motie opgesteld. De motie Stop het azc.

Vanwege een storing in de geluidsopname start onderstaand deel bij de 56^e minuut van de vergadering, tijdens het voorlezen van de motie Stoppen met het azc van de VVD bij agendapunt 4. De motie is voor de volledigheid in haar geheel opgenomen.

Motie Stoppen met het azc

"De gemeenteraad van Midden-Delfland, in vergadering bijeen op 26 augustus 2025, gehoord de beraadslagingen over het datalek bezwaarmakers omgevingsvergunning azc;

constaterende dat:

1. de inwoners van Midden-Delfland massaal te kennen hebben gegeven het azc niet op de vastgestelde wijze en locatie gerealiseerd wensen te zien;
2. tegen het besluit waarmee de omgevingsvergunning tot realisatie van het azc is verstrekt 133 bezwaarschriften zijn ingediend;
3. de gemeente door een interne fout een ernstig datalek heeft veroorzaakt, waarbij alle naam-, adres- en woonplaatsgegevens van de bezwaarmakers voor eenieder openbaar zijn geworden;
4. de bezwaarschriftencommissie heeft geoordeeld dat zonder inhoudelijke aanpassingen het besluit over de omgevingsvergunning niet in stand kon blijven;

overwegende dat:

1. de gemeenteraad op basis van onjuiste en onvolledige informatie vanuit het college heeft besloten om in te stemmen met de realisatie van een grootschalig asielzoekerscentrum ('azc');

2. het college op 24 juli 2025 een beslissing op bezwaar heeft genomen, waarmee de omgevingsvergunning in aangepaste vorm in stand is gelaten;
3. door het datalek de veiligheid van de bezwaarmakers, de direct omwonenden van het azc, daarmee ernstig in het geding is gekomen en op geen enkele wijze meer kan worden gegarandeerd;

verzoekt het college:

- alle feitelijke- en rechtshandelingen te verrichten die nodig zijn om de realisatie van het azc te voorkomen;
- een plan van aanpak op te stellen waarin die handelingen zijn uitgewerkt;
- dat plan aan de raad te presenteren en de benodigde besluitvorming voor te leggen op de commissie- en raadsvergadering van november 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Gebben**: Dit is het einde van mijn betoog.

De **voorzitter**: Dank u wel. De motie is ontvangen en ondertekend. Daarmee maakt die straks onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik neem aan dat de motie in iBabs wordt gezet voor de aanwezigen? Er worden handelingen verricht dus u ziet hem straks in iBabs en ik kan me voorstellen dat we straks even een korte schorsing hebben zodat alle fracties... U heeft een interruptie? Dan zat u in mijn dode hoek, mijnheer Roeling. Stelt u uw vraag.

De heer **Roeling**: Voorzitter, mijn vraag aan de heer Gebben/VVD is: het college is nu van plan om een intern onderzoek uit te voeren. Bent u het met ons eens dat we beter een extern onderzoek kunnen laten uitvoeren?

De heer **Gebben**: Ja, ik denk dat als je een partij bent die voor goed bestuur is, en dan kijk ik vooral even naar D66, je niet anders kunt dan een extern bureau hiervoor inhuren. Je moet je eigen vlees niet keuren, helemaal met u eens.

De **voorzitter**: Even een verzoek aan de tribune. Alstublieft, ik snap dat u het eens bent met mensen. Ik snap dat u het oneens bent met mensen, maar klappen doen we hier niet. Het verstoort het debat. Ik kan hier niet goed verstaan wat er in de nasleep nog wordt gezegd, mensen thuis kunnen het ook niet verstaan, dus het verzoek is of u gewoon niet wilt klappen, alstublieft. Goed, we gaan naar de volgende spreker. De heer Jongsma, fractie OGP Midden-Delfland. Gaat uw gang.

De heer **Jongsma**: Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, we hebben heel slecht geluid. U bent wel te verstaan, maar heel slecht. Misschien kunt u uw stem iets harder laten klinken. Dat is het enige dat we op dit moment kunnen doen.

De heer **Jongsma**: Allereerst wil de fractie OGP Midden-Delfland uitspreken dat wij het zeer vervelend vinden dat persoonsgegevens van inwoners onbedoeld openbaar zijn geworden. Onze oprechte excuses daarvoor. Wij kunnen niet... Maar ik vind het heel vervelend. Dat raakt mensen, zeker in een delicaat proces, zoals rond het azc. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij de gemeente veilig zijn. De burgemeester noemt het een menselijke fout. Dat kan gebeuren. Maar hoe kon één fout leiden tot openbaarmaking van persoonlijke gegevens? Waren er geen checks en controles nodig? En hoe zorgen wij ervoor dat dit niet opnieuw gebeurt? Welke concrete maatregelen neemt het college om herhaling te voorkomen? Goed dat de gemeente melding heeft gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de stappen volgt die daaruit voortvloeien. Inmiddels weten wij uit de antwoorden op de vragen van Mijn Partij, waarvoor dank, dat de Autoriteit Persoonsgegevens geen vervolgonderzoek instelt en daaruit dus geen verdere actie wordt verwacht.

Nu dat zo is en er geen vervolgonderzoek komt, moet de gemeente dit zelf doen want ook de fractie OGP Midden-Delfland wil graag meer inzicht in de vragen 'hoe heeft dit kunnen gebeuren?' en vooral 'welke verbeteringen en organisatorische aanpassingen worden doorgevoerd om dit soort fouten in de toekomst te voorkomen?'

Het college geeft aan een intern onderzoek uit te voeren onder eigen verantwoordelijkheid. Dat is goed, maar leert het ons ook genoeg? Zou een externe partij niet zorgen voor maximale objectiviteit en transparantie? Dus in dat opzicht kunnen wij het idee dat Mijn Partij al aangaf, om daarvoor te kiezen, wel enigszins volgen. Er kan altijd iets misgaan, maar inwoners hebben recht op zekerheid. Zeker nu het vertrouwen in het azc-dossier bij een deel van onze inwoners al heel laag is of zelfs is verdwenen. Welke acties worden concreet genomen om het vertrouwen van de getroffen inwoners terug te winnen?

Voorzitter, OGP Midden-Delfland staat pal achter de inwoners. Hun zorgen verdienen erkenning. Tegelijkertijd geven wij het college de ruimte om met verbetermaatregelen te komen. Laten we het duidelijk zeggen, fouten mogen menselijk zijn, maar vertrouwen, zorgvuldigheid en transparantie zijn niet optioneel, maar essentieel. Wie dat vertrouwen schendt of niet herstelt, ondermijnt de basis van onze democratie. Daarom: laten wij ervoor zorgen dat dit niet meer gebeurt en dat onze inwoners erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn. Zonder dat vertrouwen is er geen echte democratie. Tot zover onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Jongsma. Dan ga ik naar fractie ChristenUnie, de heer Ringeling.

De heer **Ringeling**: Voorzitter, ik vroeg net aan de inspreker, de heer De Kok, 'wat ging er de eerste uren in u om?' omdat ik op vakantie was toen ik op een gegeven moment de mail las en zag 'hé, dit is gebeurd', zonder al te veel details. Op een gegeven moment zat ik daar en ik kon niet zoveel zeggen. Ik dacht 'is dit echt gebeurd? Is dit echt de zoveelste keer dat er in dit dossier weer iets misgaat?' Mijn medehuisgenoten, in dit geval vakantiegenoten, stelden de vraag 'is er iets?' Ik zei maar 'nee, nee, nee'. Het kostte een paar uren voordat ik wel antwoord kon geven over wat er precies aan de hand was. De eerste reactie was bijna in koor 'je meent het niet!' Dus ik snap de bewoners volkomen. Ik sta nog op afstand. Ik bedoel, ik heb er weinig schade van, anders dan dat ik er een beetje emotioneel kapot van was, of ben, maar zij ondervinden de gevolgen daarvan of kunnen de gevolgen ondervinden. Dus ik vind... Ik vond het, om het maar zo te zeggen, maar eigenlijk wil ik dat woord niet gebruiken, de zoveelste blunder in dit dossier. Het wordt steeds een stukje erger, lijkt het. Daarom had ik hetzelfde punt als de heer Roeling.

Ik ben trouwens de heer Gebben en de heer Roeling dankbaar voor de gestelde vragen. Daar werden we uiteindelijk iets wijzer van. Het werd mij pas vanmiddag duidelijk dat er intern onderzoek komt. Ik dacht langs de lijn dat het logisch lijkt als er zoiets gebeurt dat je van buiten naar binnen gaat kijken 'wat is er verkeerd gegaan?'

Wat betreft de randvoorwaarden voor zo'n onderzoek en de vraag wat zo'n onderzoek moet opleveren, is dat in de eerste plaats onafhankelijkheid. Je gaat niet je eigen handelen onderzoeken. Dat kan ik ook doen, maar dan heb ik nooit iets fout gedaan. Het tweede belangrijke is dat je leert van wat er is gebeurd, zodat je niet dezelfde fout snel weer maakt. En het derde en misschien wel belangrijkste is dat herstel van vertrouwen misschien net iets te veel gevraagd is, maar dat er een begin van het herstel van vertrouwen richting de inwoners komt. Dat is ook een heel belangrijk aspect. Als je dan zegt 'het college is de opdrachtgever en die ambtenaren gaan het onderzoek uitvoeren', kunnen we nu al opschrijven wat er uit het onderzoek zal komen; een menselijke fout, het gaat niet meer gebeuren, prima, zand erover. We gaan over tot de orde van de dag. Maar dan zijn we verder van huis, ben ik bang.

Dus ik sluit mij aan bij het voorstel van de heer Roeling. Ik denk zelfs: waarom zou de raad geen opdrachtgever kunnen zijn van een onderzoek? Een extern onderzoek, zodat we echt grondig kijken en we de opdracht goed formuleren want je moet hem niet eng formuleren en beperken tot het datalek, maar belangrijker, wat mij betreft, is wat ik ook zag in een van de vragen, van de heer Gebben, meen ik dat het was, is dat inderdaad die balans tussen snelheid en nauwkeurigheid hier nu even een beetje zoek is. Ik heb het idee dat we snelheid willen maken en dat we daardoor aan nauwkeurigheid inboeten. Dus de vraag aan het college is: waarom die snelheid? Is het college het met mij eens dat die snelheid dan ook ten koste gaat van de nauwkeurigheid? Je merkt het ook. Ik heb die omgevingsvergunning gelezen en ook na de aanpassingen. Elke keer is het 'ja, dat onderzoek was nog niet af, maar dat hebben we daarna wel bijgevoegd' en zo. Dus blijkbaar waren

onderzoeken niet af. Toen is de omgevingsvergunning toch wel verleend. Misschien begrijp ik het verkeerd hoor, maar zo heb ik het uit de stukken kunnen halen, 'het was nog in concept of de resultaten waren nog niet bekend, maar we hebben alvast de vergunning verleend'. Dus daar gaan we voor snelheid in plaats van zorgvuldigheid. Daar wil ik ook antwoord op hebben. Wat is daar de drijfveer van? Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ringeling. Dan ga ik als laatste naar de fractievoorzitter van het CDA, de heer Zwaard, gaat uw gang.

De heer **Zwaard**: We zijn hier bijeengeroepen vanwege een datalek op 29 juli jl. Ik was op vakantie en ook ik werd erdoor verrast. Ik snap de emoties die hier vanavond in deze zaal rondgaan. Desondanks wil ik mij beperken tot het onderwerp datalek. Een delicaat onderwerp, de beide sprekers gaven dat al aan. Het raakt personen en ik snap dat.

Uiteraard betreurt het CDA dat het datalek plaatsgevonden heeft. Dat had natuurlijk nooit mogen gebeuren. Daar is iedereen het over eens. Het raakt mensen en dat is iets dat wij als CDA niet willen. Het doet iets met mensen. Aan de andere kant, het is gebeurd. We draaien het niet meer terug en dat moeten we ons ook realiseren. Het college heeft direct nadat het bekend was de adressen van de site afgehaald, dus wat dat betreft denk ik dat er wel snel gehandeld is. Mijnheer Ringeling geeft aan dat de snelheid af en toe te snel gaat. Mijn partij vindt dat het te langzaam gaat en dat er dingen blijven liggen.

Bij ons spelen nog een paar vragen. Er is, wat ons betreft, heel snel een conclusie getrokken dat het een fout geweest is van één iemand. Aan de andere kant wordt er onderzoek naar gedaan. Dus wij zijn benieuwd naar dat onderzoek. Of dat intern of extern gebeuren moet, daarover is al het nodige gezegd. Ik ben benieuwd hoe het college daarnaar kijkt.

Er werd door een van de sprekers aangegeven om een avond voor bewoners of met name de betrokkenen...

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van de heer Roeling. Mijnheer Roeling, stelt u uw vraag.

De heer **Roeling**: Het CDA, de heer Zwaard, wil een beetje weglopen van de vraag 'intern onderzoek of extern?' De heer Zwaard zegt 'we zijn benieuwd wat het college ervan vindt'. We zitten hier als gemeenteraad, dus ik wil weten wat het CDA dan vindt. U bent de laatste spreker. Alle argumenten zijn gewisseld inmiddels. Deelt het CDA onze mening dat er sprake moet zijn van een extern onderzoek en geen intern onderzoek?

De **voorzitter**: U mag daar antwoord op geven.

De heer **Zwaard**: Dank u voor de vraag, ik snap hem ook. Wij neigen naar extern, maar ik ben benieuwd naar de reactie van het college en hoe er vanuit het college naar gekeken wordt hoe dat intern onderzoek plaatsvindt en hoe dat effectief in zijn werk gaat en hoe er wordt gekeken naar een extern onderzoek. Maar ik snap de vraag van de overige fracties om tot een extern onderzoek over te gaan. Dus wij wachten eventjes de reactie van het college af voordat we daar een definitief antwoord op geven.

Maar zoals ik al zei...

De **voorzitter**: Ik wil de mensen op de tribune even verzoeken niet te praten want ik hoor het hier soms letterlijk. Het helpt mij heel erg om de sprekers goed in de gaten te kunnen houden.

De heer **Zwaard**: Ja, voorzitter, dank u wel, inderdaad is het fijn als het wat rustiger is. Na afloop een applaus mag natuurlijk altijd. Nee, dat mag niet, dat heeft u net verteld. Ik had het daarnet over een bijeenkomst voor de inwoners, voor de 132 betrokkenen. Ik denk dat dat een goede zaak is. Als we dan kijken naar het terugwinnen van vertrouwen, zou dat een eerste stap kunnen zijn. Tot zover onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Zwaard. Daarmee hebben we de ronde voor de eerste termijn gehad. Er is voor het college een heel aantal vragen gesteld. U heeft ongetwijfeld meegeschreven. De hoofdvragen zijn: waarom geen extern onderzoek? Wat wordt er gedaan om het vertrouwen te herstellen? Is het college bereid om het gemeentehuis te verlaten en ook echt

iets voor de getroffen inwoners te doen? Hoe zien de concrete vervolgstappen eruit? Er ligt een motie voor van de VVD waarop misschien gereflecteerd kan worden. Een vraag van de ChristenUnie was: waarom toch elke keer die snelheid? Gaat dat niet ten koste van de zorgvuldigheid? Daar heeft de heer Ringeling zo zijn vraagtekens bij. Die vragen zijn vooral richting het college gesteld. Ik geef het woord aan de portefeuillehouder in dezen en dat is mevrouw Noordermeer, de burgemeester.

Portefeuillehouder **Noordermeer**: Dank u wel voorzitter. Goedenavond, welkom allen bij deze ingelaste raadsvergadering. Een ingelaste vergadering omdat het reces anders verliep dan we allemaal hoopten. We kregen op maandag 28 juli jl. namelijk te maken met een datalek. Een datalek waarbij de namen en adresgegevens van ruim 130 bezwaarmakers tegen het azc tijdelijk via de gemeentelijke website inzichtelijk waren. Dat is enorm schrikken. Dat is beroerd, ontzettend balen en pijnlijk, zoals ook gezegd, uiteraard en absoluut voor de inwoners over wiens namen en adresgegevens we het hier hebben.

In de eerste plaats realiseer ik me dat betrokken personen in deze, zeer vervelende, positie zijn gebracht. Ten tweede zie ik ook, daar wordt ook over gesproken en dat herken ik ook en ervaar ik ook, dat het vertrouwen is geschaad. Ik betreur dat enorm want wanneer het vertrouwen wankelt, raakt dat niet alleen de direct betrokkenen, maar dat raakt ons allemaal. We gaan hier dan ook niet lichtvaardig mee om. Als burgemeester zie ik het uiteindelijk als mijn verantwoordelijkheid dat dit is misgegaan. Die verantwoordelijkheid nemen wij hier vanavond door uw vragen te beantwoorden, die ga ik hierna ook beantwoorden, en door nogmaals oprechte excuses te maken voor deze fout.

Inmiddels is een intern onderzoek gestart om te achterhalen hoe dit precies heeft kunnen gebeuren. Daarbij is de insteek lessen te trekken uit wat er is gebeurd om zo de risico's in de toekomst maximaal te beperken.

Ik kan er bij deze kwestie niet aan voorbijgaan dat de steeds grimmiger sfeer in de samenleving mij raakt. Het publieke debat wordt gevoed door aannames, speculaties en onjuistheden. Daarbij zouden individuele politieke opvattingen van ambtenaren een drijfveer zijn voor het opzettelijk delen van gevoelige informatie en een motief vormen voor het zaaien van verdeeldheid in de samenleving. Dat beeld herken ik echt niet. Ik zie dagelijks ambtenaren werken met toewijding vanuit de overtuiging dat zij er zijn voor alle inwoners van Midden-Delfland. Een overtuiging die ik uiteraard deel en waarbij ik het zoeken van verbinding zie als de essentie van mijn rol als burgemeester. Ik zeg dit niet alleen vanuit mijn rol, maar ook vanuit mijn persoonlijke overtuiging want samenhang hoort bij wie we zijn en bij wat Midden-Delfland sterk maakt.

De **voorzitter**: Mevrouw Noordermeer, u heeft een interruptie van de heer Roeling. Mijnheer Roeling, stelt u uw vraag.

Portefeuillehouder **Noordermeer**: Ik ben bijna klaar met mijn verhaal.

De heer **Roeling**: Dank u wel voorzitter. Nu is het nota bene de burgemeester zelf die suggereert dat er mensen of politieke groeperingen zijn die beweren dat ambtenaren vanuit een politiek argument dit bewust hebben gelekt. Dat is nu juist het hele probleem. Het college kan niet zeggen 'dit is onbewust gebeurd'. Dat is hetzelfde als dat wij als politieke partij niet kunnen zeggen 'het is bewust gedaan'. Ik zou toch vriendelijk willen verzoeken aan burgemeester om daarvan weg te blijven, voorzitter, want wij proberen juist te voorkomen dat er een welles-nietesspelletje komt. Wij zijn er niet mee begonnen om te zeggen dat het onbewust is gebeurd, maar wij vinden het zeer onzorgvuldig om richting de samenleving te zeggen 'ja, nee, we weten niets, er komt onderzoek, maar het is niet bewust geweest'. Kunnen we daar alstublieft mee stoppen en daaraan voorbijgaan?

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat was niet echt een vraag. U kunt uw betoog vervolgen, of uw antwoord vervolgen mevrouw Noordermeer.

Portefeuillehouder **Noordermeer**: Dat zo houden, vraagt iets van ons allemaal. Het is juist nu belangrijk dat we niet meegaan – en dan bevestig ik de opmerking van de heer Roeling dat we niet moeten meegaan – in wantrouwen of verdachtmakingen, maar elkaar blijven zien als partners en mensen in deze samenleving, ook wanneer er verschillen zijn. Alleen door het gesprek en door

vanavond het goede debat te voeren in openheid en met respect houden we verbinding vast die ons als gemeenschap juist sterker maakt. We zetten alles op alles omdat wij de lessen willen trekken en die samenwerking willen en willen werken aan het herstel van vertrouwen. Ik wil graag zuiver en met openheid het gesprek voeren, met u als gemeenteraad, over hetgeen nu voorligt. Ik vraag u om ons vanavond dan ook met elkaar te richten op de vragen die net ook gesteld zijn, over het datalek. Daarmee doen we recht aan elkaar, maar vooral ook aan het belang om dit onderwerp goed in debat met elkaar te bespreken.

De **voorzitter**: Mag ik u verzoeken om ook in te gaan op de vragen die gesteld zijn? Mevrouw de burgemeester, wilt u uw microfoon even aandoen? Dan kan ik u het woord geven om ook verder in te gaan op de vragen die gesteld zijn.

Portefeuillehouder **Noordermeer**: Dat klopt. Ik wil als eerste nog even kort terugkomen op de heer De Kok over de gemeente en de bereikbaarheid. Het terugbelverzoek is nagekomen, maar inderdaad, het was recestijd. Ik weet niet exact de tijd daarvan, maar er is teruggebeld. De brief die gestuurd is, is echt niet standaard. Daar wil ik duidelijk in zijn. Mensen kunnen nog steeds te allen tijde terecht en daar is ook gebruik van gemaakt. Daar hebben mensen gebruik van gemaakt. Dus het is niet zo dat er geen verbinding is geweest, maar niet iedereen heeft daar gebruik van gemaakt. Maar enkele mensen hebben daar gebruik van gemaakt. Dat nog even als eerste. Dan een belangrijke vraag die door drie partijen gesteld is over het doen van een intern onderzoek of een extern onderzoek. Allereerst: het is aan de raad – dat wil ik sowieso zeggen – als de raad hiervoor zou kiezen. Het is niet gebruikelijk. Bij datalekken is het normaal gesproken zo dat daar intern onderzoek vanuit een gemeente op plaatsvindt, zoals op meerdere werkprocessen. Dat is hier ook de insteek geweest. Wij hebben als college de opdracht verstrekt om dat onderzoek uiterlijk eind september op te leveren. Teneinde met de conclusies en aanbevelingen uiteraard naar de toekomst toe te allen tijde maximaal te voorkomen dat we met datalekken te maken hebben, loopt dit onderzoek op dit moment intern. Dat is tevens gekoppeld aan de snelheid, waarover ook een vraag kwam van de ChristenUnie. Hoe loopt dat onderzoek? Die snelheid is onderdeel van het onderzoek, dus die vraag is uiteraard daarin meegenomen.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van de heer Ringeling. Ik geef even het woord aan de heer Ringeling om zijn vraag te stellen.

De heer **Ringeling**: Mijn punt over nauwkeurigheid en snelheid ging met name om het verlenen van de omgevingsvergunning. Ik heb het idee dat we daarin snel wilden handelen, dus er moest snel een vergunning worden gegeven, en dat we daarin dus soms onzorgvuldig waren. Gaan we in het verdere handelen in het hele proces – ik zeg niet dat het datalek komt door snelheid – fouten maken? Je merkte in het hele proces van die omgevingsvergunning 'joh, dat rapport was nog niet af, maar we hebben het daarna toegevoegd'. Dus de snelheid was zo dat we niet konden wachten tot de rapporten af waren, maar we moesten verder. Dat was mijn punt eigenlijk.

De **voorzitter**: Dat is een kleine toevoeging, gaat u verder?

Portefeuillehouder **Noordermeer**: Ik heb u gehoord en die nemen we ook mee en die loopt ook in het onderzoek. Ik kan u ook aangeven dat een dossier bijvoorbeeld zo'n 20.000 pagina's inhoudt. Een datalek zit soms in een klein hoekje, maar dit is wel waar je vandaag de dag met de documenten die wij verstrekken, maximaal in het proces... (... ontbreekt een werkwoord? 1.19.55) Dat is ook de reden van het onderzoek, om er heel scherp naar te kijken in hoeverre daar verbeterpunten in zitten. De vragen rondom het onderzoek. Dat loopt dus op dit moment. Als u als raad vanavond vanuit uw debat dat u gaat voeren, vindt dat daar een extern onderzoek op zou moeten plaatsvinden, dan is dat aan u om dat te besluiten, maar daarbij wijs ik er ook op dat het ongebruikelijk is binnen gemeenteland om een datalek op die manier aan te pakken. Binnen de procesgang is het normaal dat je dat intern, binnen de gemeente oppakt en een extern onderzoek brengt kosten met zich mee. Dat is dan de enige opmerking die ik daarbij kan maken. Dat over een extern onderzoek.

De **voorzitter**: Dan heeft u een interruptie van de heer Gebben. Die wil u een vraag stellen. Mijnheer Gebben, gaat uw gang.

De heer **Gebben**: Ik zat even te wachten op waar het onderzoek precies over gaat. Mijn vraag is: wat is de belangrijkste onderzoeksvraag die in het intern onderzoek wordt gesteld?

Portefeuillehouder **Noordermeer**: De belangrijkste onderzoeksvraag die hierin wordt gesteld is: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Dat is de centrale vraag. Daarbij is het zo dat er op dit moment uiteraard al interviews hebben plaatsgevonden. U zegt 'waarom komt u nog niet met een evaluatie?' Dat loopt op dit moment. Er zijn intern veel interviews geweest met alle betrokkenen om in beeld te brengen op welk moment er wat is gebeurd, hoe het is ontstaan, of is afgeweken van de reguliere processen en, tot slot, hoe we dit kunnen voorkomen, uiteraard. Dat is wat op dit moment intern loopt. Zoals gezegd, zullen we u daar eind september de conclusies en de aanbevelingen over terugkoppelen. Nadat dat in de raad besproken is, is dat ook openbaar. Dat is ook voor de inwoners en betrokkenen dan duidelijk in de conclusie en de aanbevelingen terug te lezen.

Een avond voor bewoners. Belangrijk is om ons dan af te vragen: wat is de hoofdvraag, los van het proces dat nu loopt en het onderzoek dat loopt? Wat is dan voor die avond vanuit de raad belangrijk? Wat zou u willen meegeven, mochten wij dat in overweging nemen? Wat vindt u belangrijk dat wij in die avond doen? Want vertrouwen herstellen in een avond... Uiteraard willen wij vanuit het college en ook vanuit het proces dat nu loopt werken aan herstel van vertrouwen en daar is uiteraard ook juist verbinding voor nodig. Maar de vraag aan de raad hierbij is: hoe ziet u dat voor u? Hoe ziet u zo'n avond voor u?

Over concrete vervolgstappen heb ik net aangegeven wat er op dit moment loopt.

Ik kijk even naar mijn collega's wat ik verder aan vraagstelling...? Er is een aantal vragen aan elkaar gekoppeld. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik denk dat u de meeste vragen in ieder geval heeft beantwoord. Ik denk dat, mocht dat niet zo zijn, de tweede termijn natuurlijk bij uitstek de gelegenheid is om daar nog even op te wijzen. Ik heb even met de griffier overlegd. We schorsen de vergadering even een minuut of tien zodat iedereen even die motie die is ingediend door de VVD goed kan lezen. Dan is het verzoek aan de fracties om in de tweede termijn op die motie terug te komen. Dan zie ik u om 20.45 uur weer terug aan deze tafel.

Schorsing

De **voorzitter**: Goed, iedereen is weer aanwezig en we gaan weer verder met deze vergadering. Naar aanleiding van de schorsing: in de tussentijd is er ook een tweede motie in de maak van de fractie van Mijn Partij. Daar zullen ze straks, denk ik, een korte toelichting op geven. Ik stel voor dat we in de tweede termijn weer het volledige rondje doen. Wellicht is er nog een korte schorsing nodig om ook de motie die nog komt van de fractie Mijn Partij even goed te bekijken. Op die manier gaan we door dit agendapunt heen. Het verzoek aan de tribune is nogmaals om een beetje stil te zijn. Het geluid hier is waarschijnlijk net zo slecht als het geluid dat u hoort. Maar als het daar rumoerig is, kan ik hier echt helemaal niets horen. Dat helpt niet. Dus ik waardeer het zeer als er een beetje etherdiscipline is, zoals Ellie Lust ooit zei in 'Wie is de Mol?'.

Ik begin dit rondje even met de fractie Mijn Partij en ik neem aan dat iedereen in de tweede termijn het woord wil voeren. Dan ga ik dat niet checken. Klikt u het microfoontje maar vast aan dan begin ik even bij de heer Roeling van Mijn Partij, dan kan hij meteen een toelichting geven op zijn motie. Mijnheer Roeling, aan u het woord.

De heer **Roeling**: Portefeuillehouder, bedankt voor de beantwoording. De burgemeester zegt 'uiteindelijk is het aan de raad'. Dat het ongebruikelijk is, delen wij niet. Dus we zullen op dat gebied een motie indienen en die staat open voor discussie en voor wijzigingen vanuit de gemeenteraad. Dat als eerste.

We hebben ook gevraagd naar een plan van aanpak. Hoe ga je dat vertrouwen terugwinnen? Een extern onderzoek is een begin. Maar dat is nog steeds onvoldoende. Dus wij hechten er nog steeds aan dat het college zelf met een plan van aanpak komt waarin het aangeeft 'op deze wijze willen wij het vertrouwen terugwinnen, als dat nog mogelijk is'. De reactie daarop is mij ontgaan. En als het gaat over de bijeenkomst voor de bezwaarmakers denk ik dat het ook wel weer typisch is dat de burgemeester dan zegt 'wat verwacht de raad daar nou van?' Ga dat eens aan die

bezwaarmakers vragen. Het is juist bedoeld voor de bezwaarmakers. Ik ben geen bezwaarmaker. Mijn plek is hier, maar het gaat er juist om dat je in contact treedt met die bezwaarmakers en hen vooraf vraagt 'we zijn bereid om dit te doen. Hoe kunnen we ons voorbereiden, wat verwachten we van elkaar?' Et cetera. Vervolgens is er zo'n bijeenkomst. Dus ik denk niet dat de gemeenteraadsleden de juiste personen zijn om te vragen hoe dat moet en wat wij daarvan verwachten. We kunnen wel gissen, maar dat is niet handig in dit opzicht, voorzitter. Verder zullen we het er voorlopig mee moeten doen. We denken wel dat we, als de motie een meerderheid haalt, in ieder geval een goed signaal afgeven naar alle inwoners, niet alleen naar de bezwaarmakers, en dat we daaruit laten blijken als gemeenteraad dat het ons menens is en dat we daar als gemeenteraad ook bij betrokken blijven. Er wordt nu gezegd dat 'de raad instemming wordt gevraagd over de onderzoeksvragen'. Ik denk dat dat een goed begin is. Het zou nog kunnen worden gewijzigd in 'de gemeenteraad als opdrachtgever', maar dat idee gooi ik hier maar even in het midden, bij de gemeenteraad. Dus ik zal nu het dictum voorlezen, voorzitter. Is dat goed?

Constateerend dat het college bezig is met een intern onderzoek inzake hoe het datalek is ontstaan en de raad niet op de hoogte is van de onderzoeksvragen, overwegende dat zorgvuldigheid in het proces is gewenst, het vertrouwen van de inwoners hersteld dient te worden en met intern onderzoek neigt naar 'de slager zijn eigen vlees keurt', verzoekt het college om een extern onderzoek te starten naar de oorzaak van het datalek, de raad instemming wordt gevraagd over de onderzoeksvragen en gaat over tot de orde van de dag. Ik zal hem indienen, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Roeling, dat is de hele motie, dat weet u, niet alleen het dictum. Misschien is het goed voor de toeschouwers te weten dat dit gaat over de motie die de fractie Mijn Partij net indiende over het extern onderzoek. Dit gaat niet over de motie die de fractie VVD heeft ingeleverd. Dat even om verwarring te voorkomen. We hebben hier een tweede motie te pakken. Ja, u zult moeten ondertekenen, anders is hij niet...

De heer **Roeling**: Ik wilde er nog een t'tje bij zetten, zodat er 'verzoekt' staat.

De **voorzitter**: Dat mag ook nog. Dank u wel. Daarmee hebben we motie B, zo doen we dat netjes. Die zal ook in uw systeem worden gezet en dan kunt u daar straks ook nog even naar kijken en er eventueel nog iets van vinden. Dat gezegd hebbende, was dat ook uw termijn, mijnheer Roeling?

De heer **Roeling**: Ja.

De **voorzitter**: Ja. Dan geef ik het woord aan de volgende spreker, dat is de heer Zwaard van het CDA. Gaat uw gang.

De heer **Zwaard**: Dank voor het woord. Vertrouwen is een woord dat we hier veelvuldig horen. Ik denk dat dat iets is dat we terug moeten zien te winnen, als gemeente, als college en als raad. Die bijeenkomst voor de getroffensten van dit datalek is, wat mij betreft, daar een heel goede eerste stap voor. Wat dan de vraagstelling moet zijn? Ik kan mij voorstellen dat je iemand uitnodigt die goed op de hoogte is van datalekken, die daar wat over kan vertellen. Maar op zich is het niet eens zo belangrijk wat de onderwerpen zijn. Het gaat om hoor en wederhoor. Het gaat erom dat je mensen serieus neemt. Ik heb zelf een commerciële functie en als ik een klant heb die een klacht heeft, ga ik er als eerste op af. Gewoon het feit dat je iemand serieus neemt, helpt al heel erg. In dit geval zou het houden van zo'n bijeenkomst, denk ik, aangeven dat je die mensen serieus neemt. Dus wat ons betreft: die bijeenkomst organiseren.

Wat het extern onderzoek betreft, zou het wat ons betreft ook zo kunnen zijn dat je zegt 'kijk eerst eens even wat het intern onderzoek voor resultaat brengt en start daarna, indien nodig, een extern onderzoek'. Wij willen dadelijk even goed kijken naar de tekst van de motie en zullen er dan al dan niet mee instemmen, waarbij ik aangeef dat wij ernaar neigen om ermee in te stemmen, maar we willen even serieus naar de tekst kijken van die motie. Tot zover de tweede termijn van ons.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Zwaard. Dan gaan we naar de derde spreker, de heer Scholtes van de fractie D66.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, we hebben in de eerste termijn inderdaad de vraag gesteld 'hoe ziet zo'n proces eruit en waar staan we nu in het proces van het interne onderzoek?' Wij vinden het nog wel belangrijk om mee te geven, voor zover dat nog kan, want de interviews lopen al, om juist te kijken naar het proces en waarborgen en niet naar de personen. Dus niet 'hoe heeft dit kunnen gebeuren?', maar 'welke processen hebben we wel of niet doorlopen bij hoe dit heeft kunnen ontstaan?' Ik denk dat dat uiteindelijk veel belangrijker is want dit soort dingen mogen nooit persoonsafhankelijk zijn, maar moeten altijd procesafhankelijk zijn.

Dan over een avond of een gesprek. Het zou in ieder geval handig kunnen zijn om te vragen hoeveel animo ervoor is, voordat je een gesprek houdt met de bezwaarmakers en, inderdaad, welke vragen er leven. Ik denk dat het veel belangrijker is om vanuit die redentatie te bekijken 'hoe steken we dit dan in?' Zijn het er veel? Maak er een avond van. Zijn het er wat minder? Doe het in een een-op-eengesprek of in een kleiner groeps gesprek. Het lijkt mij echt aan een communicatiedeskundige om daar wat fatsoenlijks van te maken. Ik denk ook wel dat dat kan. Wij zijn niet principieel tegen een extern onderzoek. Wij denken dat een extern onderzoek in sommige gevallen ook echt heel belangrijk is. Ik duidde er in mijn eerste termijn op dat het, op het moment dat je kijkt naar je interne processen, ook prima met een intern onderzoek of een interne audit af kan worden gedaan. Wij willen ook best goed kijken naar de tekst van de motie van Mijn Partij. Wij zijn er zeker niet principieel op tegen, maar ja, we moeten wel consensus hebben over de onderzoeksvraag want ik denk dat de onderzoeksvraag, zeker op het moment dat je die extern laat stellen, van groot belang is om te komen tot een fatsoenlijk rapport waar we ook wat mee kunnen en waar we het proces uiteindelijk mee kunnen verbeteren zodat het niet meer voorkomt in de toekomst. Ik denk dat dat heel belangrijk is en dat we dat als raad ook goed in ons achterhoofd moeten houden. Ik denk dat ik dan alle punten heb aangestipt, voorzitter, dus tot zover mijn tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Misschien even ter herinnering, er lag of er ligt ook nog een motie van de fractie VVD. Daar wordt nog niet op ingegaan. Dat kan een bewuste keuze zijn, maar ik dacht, voordat iedereen die vergeet, die is er. Dan geef ik het woord aan de ChristenUnie, de heer Ringeling, gaat uw gang. U moet hem natuurlijk niet uitdrukken, mijnheer Ringeling, want dan krijgt u het woord niet.

De heer **Ringeling**: Nee, nu ben ik online. Dank. In de eerste ronde hadden we al gezegd dat wij zo'n extern onderzoek steunden. Dat was ook een beetje ons idee. Wij zouden het sterker vinden als wij als raad de opdrachtgever zijn voor het onderzoek. Voor de onderzoeksvraag moeten wij dan samen even kijken zodat wij de goede onderzoeksvraag formuleren. Maar het lijkt mij sterker dat wij als raad niet de opdracht geven aan het college om dan vervolgens weer opdracht te geven aan een bureau, maar dat wij zelf als raad de opdrachtgever zijn van het onderzoek. Voor wat betreft de avond, zou het een eerste gebaar zijn als vanuit het college een avond wordt georganiseerd. Als er tien mensen komen, doen we dat net zo lief als wanneer er 150 mensen komen. Dan heb je in elk geval de eerste stap gezet vanuit ons bestuur. Dat waren mijn punten voor deze termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik naar fractie OGP Midden-Delfland. De heer Jongsma, gaat uw gang.

De heer **Jongsma**: Allereerst dank aan de burgemeester voor het beantwoorden van de vragen en haar vlammeende betoog. Ja.

Laat ik beginnen met het extern of intern onderzoek. Fijn dat er alvast wat voorwerk is gedaan. Maar de burgemeester heeft het erover dat een dergelijk onderzoek naar een datalek niet gebruikelijk is om extern te doen. Dat kan zo zijn, maar in deze situatie denken wij, omdat dat ook geen standaard situatie is, maar een best bijzondere situatie, dat het juist heel verstandig is om ook een extern onderzoek te doen. Dat de raad opdrachtgever is, lijkt me ook een goede zet want er zal ook wat budget bij moeten komen. De burgemeester had het ook over de snelheid. Intern zou sneller zijn dan extern. Ik denk dat als je een goede partij weet, die ook binnen een paar weken een heel goed onderzoeksrapport kan opleveren. Dus dat even als eerste reactie op de motie die door Mijn Partij is ingediend.

Het tweede punt is vertrouwen herstellen. Er is gesproken over het beleggen van een avond en over dat dat misschien een goede optie is. Wij zijn van mening dat je allereerst begint met degenen om wie het gaat vragen waar ze behoefte aan hebben. Aan één kant hebben we het over een datalek, over privacy, maar ik kan me ook voorstellen dat er een grote groep mensen is die denkt 'ja, maar ik wil helemaal niet massaal bij elkaar zitten' want het was nou juist de bedoeling dat je anoniem zou blijven. Dus als je dan ergens in een grote groep gaat zitten... Het kan, maar dat is niet aan ons. Ik denk dat het verstandig is dat het college in overleg met een groep of met iedereen kijkt waar zij behoefte aan hebben. Dat voor wat betreft het herstellen van vertrouwen. Daarnaast wil ik ook nog wel iets anders benoemen, maar voor ik dat doe, want anders ga ik het vergeten, de motie van de VVD. Wat OGP Midden-Delfland betreft, gaan we die niet steunen. Wij vinden dat de motie te veel aannames en veronderstellingen kent. Wij hebben destijds bewust gekozen voor een azc. Er zijn op dit moment, voor ons, nog niet voldoende redenen om daar nu ineens anders over te denken. Dus wij zullen deze motie niet steunen.

Dan het volgende. Wij spreken vandaag over de spanning tussen openbaarheid en privacy. In onze democratie hoort iedereen met open vizier te kunnen zeggen waar hij of zij voor staat. Dat is de kracht van een vrij debat. Maar die vrijheid stopt zodra mensen risico's lopen op intimidatie of bedreiging. De AVG is er niet om discussie te blokkeren, maar juist om die mogelijkheid te maken. Door persoonsgegevens te beschermen zorgen we dat het debat over de inhoud gaat, niet over de persoon. Inwoners krijgen zo de ruimte om hun visie te geven of bezwaar te maken, ook in gevoelige dossiers. Want wie zich niet veilig voelt om zijn stem te laten horen, verliest draagvlak en vertrouwen. Dat is schadelijker voor de democratie dan het afschermen van een naam of adres. Voorzitter, dit geldt niet alleen voor onze inwoners. Ook wij raadsleden, die hier open en eerlijk onze standpunten uitdragen, worden soms geconfronteerd met intimidatie en bedreiging. Dat raakt je als mens. Wie durft er nu nog iets te zeggen als de prijs angst is? Daarom moeten wij helder zijn, argumenten moeten openbaar en bespreekbaar zijn, maar persoonsgegevens verdienen bescherming. Zowel inwoners, als raadsleden moeten veilig en zonder angst hun stem kunnen laten horen. Alleen dan gaat het debat over inhoud en niet over de persoon.

Laat mij het duidelijk zeggen: angst mag nooit de prijs zijn van meedoen aan onze democratie. Wie zwijgt uit angst, verliest niet alleen zijn stem, maar verliest ook de democratie zelf. Zonder veiligheid en privacy is er geen meningsuiting en zonder vrije meningsuiting is er geen echte democratie. Daarmee sluit ik af.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik tot slot naar de fractie VVD. De heer Gebben, gaat uw gang.

De heer **Gebben**: Allereerst, mijnheer Jongsma, hartelijk dank voor het gloedvolle betoog, vooral het laatste stuk.

Dan ga ik nu over tot mijn eigen betoog. Het is goed dat de burgemeester namens het college ook hier haar excuses weer heeft gemaakt. Dat is belangrijk en het is een belangrijke eerste stap van wat er moet gebeuren. Maar zoals ik in de eerste termijn al heb aangegeven, is dit niet genoeg. Excuses laten onverlet dat er ook een gedegen onderzoek moet worden ingesteld naar de privacybescherming binnen het gemeentelijk apparaat. Het zou wijs zijn geweest als het college gedurende dit proces de raad beter bij alles had betrokken en niet had geprobeerd alles binnen zijn ivoren toren op te lossen. Inwoners moeten er 100% op kunnen vertrouwen dat de gegevens hier veilig zijn en dat zij, als zij een vergunning aanvragen en bezwaar maken of de gemeente op een andere manier, om een andere reden benaderen, hun gegevens niet op straat komen te liggen. De burgemeester blijft benadrukken dat het gaat om een menselijke fout. Dat is in de basis natuurlijk altijd het geval en dat zegt om die reden ook weinig. De vraag die beantwoord zou moeten worden, staat nog steeds open. Dat is: kan het college garanderen dat privacygevoelige gegevens bij deze gemeente veilig zijn en dat er alles aan gedaan is om deze te borgen? Dan gaat het niet alleen om de hardware, dus wat er op papier staat, maar zeker ook om de software. Daar bedoelen we de bewustwording en houding binnen de organisatie mee.

Vanavond krijgen wij geen antwoord op deze vragen en dat is jammer. Wij zijn zeker ook voorstander van een extern onderzoek omdat het ook meer vertrouwen geeft. Vertrouwen wordt hier heel vaak genoemd vanavond. Daar kom ik straks nog even op terug. Dat het niet om een incident lijkt te gaan, is de VVD inmiddels wel duidelijk geworden. Inwoners hebben ons gewezen op andere mogelijke schendingen. Zelf ben ik benaderd door een betrokken inwoner die als antwoord op een door hem geschreven brief in het antwoord een mail aantrof van een andere inwoner. Dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn. Deze problemen moeten opgelost worden, en

wel zo snel mogelijk. Het vertrouwen van veel inwoners in de gemeente en haar bestuur is tot een dieptepunt gedaald. Dat moet het college zich aantrekken, temeer daar dit allemaal voorkomen had kunnen worden als het college de regie zelf wat meer in handen had gehouden en op de rem had getrapt. Daadkracht en verbinding, daar draait het om. De oproep aan dit college, maar vooral ook aan onze burgemeester, is dan ook: laat dit zien.

Nu even over de motie. Veel partijen spreken over het terugwinnen van vertrouwen. Van de coalitiepartijen is alleen de OGP Midden-Delfland bereid om op de motie te reageren en dat vind ik eerlijk gezegd wel diepriet en kwalijk. Ik denk dat wij moeten beginnen door onze eigen collega's serieus te nemen en ook al ben je er fel op tegen, zeg het dan gewoon eerlijk, maar negeer het niet. Dat vind ik echt beneden alle peil.

Ik snap dat je misschien zegt 'deze motie heeft niets met het datalek te maken', maar volgens ons is dat wel zo. Wij gaan namelijk een azc plaatsen naast inwoners die getroffen zijn door dit datalek. Het datalek zelf zou volgens mij voor de coalitiepartijen ook de druppel moeten zijn die de emmer doet overlopen. Zeker – nu haal ik de heer Ringeling aan – met al het geblunder op dit dossier. Het houdt een keer op. Wanneer is het genoeg?

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Gebben. Dan ga ik toch even voor de beantwoording in tweede termijn van het college naar de burgemeester. Er zijn niet veel vragen aan het college gesteld. Er wordt wel een duidelijke oproep gedaan tot zowel een extern onderzoek, als om de bewoners te bevragen op wat zij nodig hebben in de zin van een bijeenkomst. Misschien kunt u daar even op ingaan? Misschien kunt u daar iets over zeggen en misschien scheelt dat ook een motie, want het wordt vrij breed gedragen. Dus dat wil ik u als portefeuillehouder even meegeven. Aan u het woord.

Portefeuillehouder **Noordermeer:** Dank u wel voorzitter. Ik wil allereerst ingaan op de bijeenkomst waarbij mijn vraag aan de raad puur bedoeld was om de suggesties op te halen, maar uiteraard, als we een bijeenkomst met de bezwaarmakers zouden houden, richt ik me tot de bezwaarmakers zelf om daar ook de vraagstelling en de behoefte op te halen van wat er wat jullie betreft voor die bijeenkomst echt belangrijk is om daar te bespreken en te kunnen behandelen. Dus ik richt me dan met name, eerlijk gezegd voorzitter, uiteraard tot de bezwaarmakers. Die bijeenkomst, daar zijn suggesties voor meegegeven, kan kleinschalig zijn omdat er minder mensen zijn die daar behoefte aan hebben, maar is er een grotere groep, dan is dat ook mogelijk. Bij dezen een toezegging die ik vanuit het college hier doe, dat we daar zeker toe bereid zijn want het gaat uiteindelijk absoluut weer om het vertrouwen, maar ik wil dat woord eigenlijk voorzichtig in de mond nemen, want dat gaat gewoon heel langzaam. Ik hoop dat het sneller gaat maar gemiddeld genomen is het bij zo'n vertrouwenskwestie echt een kwestie waar je met elkaar in verbinding en in gesprek moet gaan. We gaan ons even beraden over hoe we dat aanpakken, maar dat betekent dat het ook kan zijn dat u een brief krijgt om de suggesties daarover aan ons kenbaar te maken, zodat we even kunnen kijken want er kunnen ook verschillende beelden en verschillende meningen zijn, ook van u, vanuit uw groep als bezwaarmakers en als platform. Dus daar is in ieder geval de bereidheid toe, voorzitter. Het kan ook best zijn dat dat niet de enige bijeenkomst is. We hebben ook een klankbordgroep. We hebben verschillende mogelijkheden waarop die communicatie en die participatie straks ook meer handen en voeten zal krijgen.

Het tweede is het daadwerkelijk werken aan het, zoals ook OGP Midden-Delfland betoogde, vanuit de samenhang der dingen, vanuit de democratie, met elkaar het vertrouwen en die verbinding met elkaar, niet alleen als raad, maar inwoners en college, samen op te pakken. Dat onderschrijf ik van harte. U deed net een oproep vanuit de VVD. Ik vind het ook belangrijk dat je dat hier dan ook met elkaar op de goede manier uitspreekt, dus die opmerking die hier net gemaakt is, raakt mij ook. Dan denk ik 'dan is het ook goed dat hier, vanuit dit debat, vanavond, ook op de motie een reactie komt'. Dus dat is wel een toevoeging die ik daarop wil geven.

Voor de rest hebben wij volgens mij heel duidelijk gehoord dat u echt wenst dat wij een extern onderzoek zouden inzetten, waarbij u de opdrachtgever wilt zijn. Het is wel zo dat wij sowieso intern het onderzoek uiteraard door laten lopen, dat op dit moment loopt. Dat kan ook als inhoud en uitkomst meegegeven worden aan het externe onderzoeksbureau want dat gaan wij niet stopzetten. Dat proces loopt. Maar die koppeling wil ik wel even maken. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we volgens mij rond met twee termijnen en twee keer antwoord van het college. Er is een motie ingediend door de fractie Mijn Partij. Ik neem aan dat

daar misschien nog eventjes goed naar gekeken moet worden en wellicht nog een d'tje of een t'tje, een woordje of een zin moet worden veranderd. Dus ik stel voor dat we de vergadering tien minuten, of een kwartiertje schorsen om even te kijken of dat tot een eensluidende motie kan leiden, zo eenvoudig mogelijk, stel ik me zo voor. Dan gaan we daarna ook allebei de moties in stemming brengen. Dat is ook voor de VVD. Dan wordt ieder geval duidelijk wie voor of tegen is. Ik schors de vergadering tot 21.35 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Goed, mag ik alle aanwezigen verzoeken om te gaan zitten en weer de nodige etherdiscipline te betrachten? Dan gaan we naar de laatste afrondingen in dit agendapunt. Die bestaan uit het behandelen of stemmen over de moties die zijn ingediend. Dat doen we in de volgorde dat we eerst de motie van de fractie VVD behandelen. Die staat in uw iBabs. Die gaat over stoppen met het azc.

De tweede motie die in uw systeem staat, is de primair ingediende motie van de fractie Mijn Partij. Ik kijk even naar mijnheer Roeling, want die gaat die motie intrekken omdat na de beraadslagingen met andere fracties, de derde motie nu de echte motie is. Klopt dat, mijnheer Roeling?

De heer **Roeling**: Ja, dank u wel. Inderdaad, we hebben het dictum aangepast. Dat is naar aanleiding van wat we hoorden uit de raad, namelijk dat er behoefte bestaat om de gemeenteraad daadwerkelijk opdrachtgever te maken. Dus het dictum is nu veranderd in: om zelf een extern onderzoek te starten naar de oorzaak van het datalek, de aard en opzet van de onderzoeksvragen te bespreken en te besluiten in een openbare vergadering en gaat over tot de orde van de dag. U bent inmiddels in het bezit van de getekende versie.

De **voorzitter**: Het klopt ook dat die eerdere motie dus bij dezen is ingetrokken? Oké. Dank u wel. Dus we stemmen over de eerste motie in uw systeem van de fractie VVD en de derde motie in uw systeem over het externe onderzoek van de fractie Mijn Partij. Voordat we tot stemming overgaan, begreep ik dat er wat mensen zijn die wellicht een stemverklaring willen afgeven. Dan gaan we het eerst hebben over de motie van de VVD. Mijnheer Ringeling, u wilt daar een korte stemverklaring over afgeven. Dat zijn ook echt twee zinnen, dus dat is uw stemverklaring. Gaat uw gang.

De heer **Ringeling**: Dat kunnen lange zinnen zijn, hè? Met elke keer een komma. Maar voorzitter, wat niet tot de twee zinnen behoort is allereerst excuses aan de VVD-fractie. Het was niet mijn bedoeling om de motie te negeren in mijn tweede termijn. Dan gaat nu mijn eerste zin in. Ik heb nog nooit zoveel getwijfeld over een onderwerp of je nu voor of tegen moet zijn. Door wat ik in de eerste termijn al zei, het geblunder, begint in dit dossier een beetje het gevoel te komen 'hé, kunnen we dit wel aan?' Op dit moment ga ik tegen de motie stemmen, maar ik wacht wel het onderzoek af waar de raad opdracht voor gaat geven. Dus ik ga nu tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. U kunt niet interrumpen op een stemverklaring, mijnheer Roeling. O, u wilt ook een stemverklaring geven, dan kom ik straks ook bij u. Ik ga even naar de fractie D66, de heer Scholtes.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, wij gaan zo meteen tegen stemmen, maar bij die tegenstem wil ik graag een stemverklaring geven. Die luidt: wij vinden deze motie niet passen binnen het debat over een datalek.

De **voorzitter**: Dank u wel, dat is kort en bondig. Tot slot een stemverklaring van de fractie Mijn Partij, mijnheer Roeling.

De heer **Roeling**: Wij zijn er ook niet in onze tweede termijn op teruggekomen en dat was wel de bedoeling. Wij steunen het dictum van de motie volledig en de goede verstaander weet wat wij daarmee bedoelen. Dus we zullen op die wijze instemmen met de motie.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie CDA, mijnheer Zwaard. U wilt ook een stemverklaring geven, gaat uw gang.

De heer **Zwaard**: Ja voorzitter, ook wij. Er zijn twee dingen. Wij zullen tegen deze motie stemmen. Ik wil ook een stukje verklaring daarbij geven richting de VVD. Wij komen straks zelf met een motie over de EBS. Die hebben we tijdig rondgestuurd. Door deze motie zijn we toch wat overvallen. Het heeft even tijd gekost om daar met elkaar over te beraadslagen. Uit humanitair oogpunt zullen wij deze motie niet steunen en zijn wij er voorstander van dat het azc gewoon doorgang vindt.

De **voorzitter**: Dank u wel, dat is een enigszins lange stemverklaring met ook nog een linkje naar een andere motie, dus een beetje ingewikkeld. Maar ik begrijp dat u vanuit menselijk oogpunt deze motie niet steunt. Dank u wel.

Dan gaan we over tot daadwerkelijke stemming over deze motie. Misschien even voor de mensen die hier niet zo vaak zitten, ik ben voorzitter van de raad, maar ook raadslid. Dus in dit geval mag ik meestemmen want anders gaat er een stem verloren. Dat is niet raar, dat is gewoon zoals het geregeld is.

Voor u ligt de motie van de fractie VVD. Bent u voor of bent u tegen? Is de stemming volledig? Ja, want we missen met kennisgeving de heer Vieira. Deze motie is met 7 stemmen voor en 9 stemmen tegen afgewezen.

Dan gaan we naar motie 3. Dat is de motie van Mijn Partij over het extern onderzoek. Mijnheer Jongsma wilt u een stemverklaring bij die motie indienen? Of heeft u per ongeluk op het knopje gedrukt? Ja, dat helpt, anders moet u nog wat zeggen ook. Er is geen stemverklaring voor deze motie? Die gaan we gewoon in stemming brengen. Gaat uw gang.

O ja, dank u voor het stemmen. Daarmee ronden we dit agendapunt af.

Voor de aanwezigen die nog geïnteresseerd zijn in het andere agendapunt: u kunt blijven zitten. Dat gaat over buslijn 133. Voor degenen die daar geen interesse in hebben: goede terugreis. Ik geef even een kort moment om de zaal te verlaten.

De motie Stop met het azc wordt verworpen met stemmen voor van de fracties VVD en Mijn Partij. De motie Win het vertrouwen terug door extern onderzoek wordt unaniem aangenomen.

5. Buslijn 133

De **voorzitter**: Goed, dan gaan we verder met het volgende agendapunt op de agenda. Dat betreft de vragen die door de fractie CDA gesteld zijn over buslijn 133 in twee rondes en later waren er ook nog wat vragen van de fractie mijn partij, dat wil zeggen, mijn partij, maar dan de OGP Midden-Delfland. Dat is een beetje ingewikkeld zo hè? Ja, dat ging nog net goed, hè? Vragen van de fractie OGP Midden-Delfland. Aan u dus de mogelijkheid om iets te vinden van wat op de agenda staat. Ik inventariseer even wie naast OGP Midden-Delfland en CDA woordvoering willen doen. Dat is in ieder geval de heer Ammerlaan van Mijn Partij, de heer Van der Eijk, mevrouw Koppert en de heer Scholtes. Dat zijn de vier fracties? Niemand bij het CDA? O ja, ik vermoedde het al. Maar u moet wel even goed op het knopje drukken. Ja, mijnheer Scholtes echt, ik zet u op het lijstje. Mijnheer Scholtes? Mijnheer Van Rijs, sorry! Dat reces zit er gewoon nog een beetje in. Mijnheer Scholtes, ik zet u op het lijstje. Ja, prima. Aanbrenger van dit agendapunt was de fractie CDA, dus mijnheer Van Rijs, aan u als eerste het woord.

De heer **Van Rijs**: Mijnheer de voorzitter, dank u wel en college, collega-leden van de raad. Bij de voorbereiding van de werkzaamheden aan de N468 is de raad door het college geïnformeerd over welke werkzaamheden worden uitgevoerd, wat de planning is, hoe de communicatie met de omwonenden verloopt, wat de verkeersmaatregelen worden en ook over wat de oplossing is voor het openbaar vervoer. Met betrekking tot dat laatste is afgesproken dat de bus 33 wordt opgeknipt in een A- en een B-lijn; A Schipluiden-Den Hoorn en B is een lus door Maasland. Daarnaast wordt in een tijdelijke buslijn voorzien, lijn 133, tussen Maasland en Delft Station via De Lier, Den Hoorn en het Reinier de Graaf Gasthuis.

Naar aanleiding van berichten in de pers dat in de nieuwe dienstregeling van EBS buslijn 133 niet meer is opgenomen, heeft het CDA vragen gesteld aan het college. Heel hartelijk dank aan het college voor het beantwoorden van deze vragen tijdens deze recesperiode. Nogmaals, heel hartelijk dank.

Het college bevestigt in zijn beantwoording op deze eerste vragen dat buslijn 133 per 1 september a.s. inderdaad niet meer wordt aangeboden, dat buslijn 133 stopt omdat de kosten te hoog zijn en omdat EBS een nieuwe remise in Poeldijk opent waardoor andere buslijnen makkelijker op elkaar aansluiten en dat het college niet bij dit besluit betrokken is geweest en dat de reistijd vanaf 1 september a.s. 23 minuten langer is, met een overstap in Naaldwijk en dat de reis ruim € 1,00 per enkele reis duurder is.

In reactie op de vervolgvragen van het CDA en vragen van OGP Midden-Delfland deelt het college onder andere mee dat EBS binnen de concessieafspraken het recht heeft om een andere route aan te bieden in geval dat de afgesproken regeling niet mogelijk is, dat het college de vraag aan EBS en MRDH heeft voorgelegd en deze stellen dat het in stand houden van buslijn 133 niet in verhouding staat tot het aantal reizigers. Als antwoord op vragen van OGP Midden-Delfland stelt het college dat er in de spits gemiddeld twaalf reizigers per rit gebruikmaken van die lijn 133. Op basis van de verstrekte informatie is het CDA van mening dat het college en de raad betrokken hadden moeten worden bij het voornemen om buslijn 133 te schrappen, omdat dit onderdeel is van de afspraken die gemaakt zijn omtrent de werkzaamheden aan de N468.

In het algemeen geldt dat het niet-rendabel zijn van een buslijn niet per definitie een reden moet zijn om deze op te heffen en EBS ten onrechte gebruik maakt van het recht om een buslijn te schrappen. De regeling is immers nog steeds mogelijk, maar EBS vindt het te duur. Bovendien is de impact op de gebruikers van deze OV-voorziening aanzienlijk: op een retourtje per dag komt drie kwartier extra reistijd, tweemaal een overstap, en dan hopen dat die aansluiting werkt in Naaldwijk, en het kost meer dan € 2,00 per dag extra.

In deze eerste termijn hebben we nog één vervolgvraag aan het college: hoe heeft de communicatie tussen het college en EBS/MRDH plaatsgevonden? Wellicht dat het college nog een verdere toelichting wil geven. Tot zover de eerste termijn voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rijs. Dan ga ik even naar de tweede fractie die vragen heeft gesteld en dat is de fractie OGP Midden-Delfland. Mevrouw Koppert, gaat uw gang.

Mevrouw **Koppert**: Ook namens ons dank aan het college voor het beantwoorden van onze vragen, maar speciaal dank aan het CDA voor het stellen van deze vragen en de alertheid om te zien dat buslijn 133, de directe verbinding van Maasland naar Delft, weliswaar via De Lier, zal stoppen per 1 september a.s. Even voor de goede orde, dat is al aanstaande maandag. Wat jammer voor de reizigers die nu gebruik maken van deze lijn, al is het aantal reizigers wat onduidelijk in de beantwoording. In ieder geval spreken we over 128 reizigers per dag, als ik kijk naar 32 lijnen, keer vier reizigers per lijn of per rit. Deze mensen staan na 1 september in de kou, letterlijk en figuurlijk. Letterlijk omdat ze voortaan extra moeten overstappen en als het tegenzit langer bij een halte moeten staan. Ik geloof er namelijk helemaal niets van dat die haltes en overstappen ideaal zijn, met de files die we tegenwoordig hebben. En figuurlijk omdat er geen rechtstreekse busverbinding meer is, bijvoorbeeld voor mensen die naar het ziekenhuis, het Reinier de Graaf Gasthuis moeten en nu in plaats van 19 tot 20 minuten, tenminste 50 tot 60 minuten bezig zijn en ook nog extra kosten hebben. Die 50 tot 60 minuten komen door het feit dat je op Station Delft staat, maar Station Delft absoluut nog niet het Reinier de Graaf Gasthuis is. Daar moet je nog een extra overstap voor.

Die extra kosten, variërend van € 1,12 tot € 1,75 per enkele rit, zijn lang niet voor iedereen te betalen. Dat vinden wij als fractie eigenlijk onacceptabel. Graag horen wij van het college wat er nodig is om mensen vanuit Maasland voor een acceptabele prijs en tijd, bijvoorbeeld bij het Reinier de Graaf Gasthuis te kunnen krijgen en laten komen. Wat heeft u van ons als raad nodig om zowel richting EBS, de vervoerder, als MRDH, de concessieverlener, te zorgen dat we lijn 133 in de lucht kunnen houden?

De derde vraag is: zijn er in de gesprekken ook nog alternatieven besproken, voor als het niet lukt met lijn 133? Bijvoorbeeld iets met De Mus of met de Regiotaxi?

Dat is voor nu onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Koppert. Dan ga ik even naar de fractie VVD, de heer Van der Eijk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Eijk**: Dit is inderdaad een merkwaardige zaak voorzitter, want er zijn in het begin van het jaar of bij het begin van lijn 133 blijkbaar afspraken gemaakt dat er een evaluatie komt. Er

is toen geen plan B, C, D en E afgesproken. Die nieuwe busremise in Poeldijk was toen waarschijnlijk ook al in de maak. Die kennis was waarschijnlijk al bekend bij EBS. Dat wordt dan niet meegedeeld aan de raad. Zij hadden ook transparant kunnen zijn en kunnen zeggen 'we gaan kijken wat er gaat gebeuren. We gaan evalueren'. Die evaluatiekaders zijn niet met de raad gedeeld. Ik hoop dat het college ze kent, anders moet ik helemaal achter mijn oren krabben en misschien nog een onderzoek inlassen.

Daarbij komt ook nog dat blijkbaar EBS zelf wel geëvalueerd heeft want zij handelen ergens naar. Dat zullen ze toch niet zomaar doen. Dus zij hebben misschien wel gegevens die zij dan helder hebben. We hebben door technische vragen van collega's wat getallen boven tafel gekregen. Die had men ook op voorhand al op een sigarendoosje kunnen berekenen en dan had dit wat eerder in het proces mee kunnen worden genomen. Wij zijn ons ook bewust van die afspraken die EBS heeft met de MRDH, voorzitter, en hoe de financiering voor het openbaar vervoer werkt, dat EBS en de andere vervoersmaatschappijen binnen de Vervoersautoriteit ongeveer zoveel kilometer kunnen rijden. Dat is een heel technisch verhaal. Ik zal u er niet mee vermoeien want dat draagt daar niet heel veel aan bij.

Ik denk dat we als gemeente toch een beetje bij de neus worden genomen hier. De inschrijver bepaalt een beetje hoe hij het openbaar vervoer en de dienstverlening vormgeeft voor de inwoners van onze gemeente, wat wel degelijk gevolgen heeft, zoals door eerdere sprekers reeds gezegd. Dus dit is een zeer merkwaardige zaak. Ik weet ook niet waarom het college ons eigenlijk niet eerder hiervan op de hoogte heeft gebracht want het heeft ons toch op voorhand eerder geïnformeerd dat er een evaluatie zou komen. Heeft het college dan verder geen vragen gesteld toen het daarover heeft gesproken met de vervoerders? Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Eijk. Dan kijk ik naar de fractie D66, de heer Scholtes.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, allereerst dank inderdaad aan het CDA voor het stellen van de vragen. Wij zagen de berichtgeving ook in het nieuws en wij zagen de vragen voorbijkomen en dachten 'nou, dan wachten we dat heel eventjes af'. Dus dank daarvoor. Ook dank voor de aanvullende vragen van OGP Midden-Delfland. Wij kunnen ons ook aansluiten bij eerdere sprekers. We hebben volgens mij altijd aangegeven dat de buslijn 133, buslijn 33, de lijn van Maassluis naar Delft, voor ons eigenlijk de levenslijn is van Midden-Delfland. Sorry voorzitter, voor mijn verspreking. Daar hebben we altijd een punt van gemaakt. Volgens mij willen we als overheid ook zoveel mogelijk mensen uit de auto krijgen. We jagen ze nu met zijn allen de auto in, op deze manier. Dat kunnen wij ook niet voorstaan. Maar het is vooral zuur voor de reizigers die hun reis ook zelf moeten bekostigen. Dat gaat dan niet alleen maar om oudere mensen die naar het ziekenhuis gaan, maar het kan ook gaan om jongeren die naar hun werk gaan, die niet met een pasje van de zaak het openbaar vervoer in en uit kunnen stappen. Ik vrees dat de mensen die met een pasje van de zaak het openbaar vervoer in en uit kunnen stappen al lang een alternatieve route hebben genomen omdat ze dat misschien beter past. Dat maakt het uiteindelijk wel heel zuur. Dan kom je een klein beetje bij een kip-eiverhaal uit want waarom hebben we dan inderdaad zo weinig reizigers? En hoe zit dat dan? Dit is gewoon voor Midden-Delfland een enorm belangrijke lijn. Met de redenering die hier wordt gegeven zou je dadelijk ook kunnen zeggen 'we sluiten de Molenweg af, voor altijd, want daar rijden op dit moment namelijk ook veel minder auto's overheen dan normaal gesproken'. Ik vind het een beetje een kromme redenering voorzitter. Ik wil graag vragen aan het college: wat kunnen wij? Wat zijn de stappen die we als gemeente kunnen nemen om dit te voorkomen? Tot zover onze eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Scholtes en dan ga ik volgens mij tot slot naar de heer Ammerlaan van de fractie Mijn Partij.

De heer **Ammerlaan**: Voorzitter, ik ben de laatste in de rij, dus het meeste gras is mij al wel voor de voeten weggemaaid. Ik ga het dan een beetje beperken. Ik ben eigenlijk voornamelijk nieuwsgierig naar de rol van de provincie Zuid-Holland omdat deze als opdrachtgever direct verantwoordelijk is voor de langdurige afsluiting van de N468. In mijn optiek was het altijd zo dat de provincie dan ook verantwoordelijk was voor de extra kosten die de vervoerder moet maken om de overlast in het openbaar vervoer tot een minimum te beperken. Waarom betaalt de provincie die extra € 500.000,00 dan niet? Zijn daar afspraken over gemaakt met EBS? Of hoe zit dat?

Ik ben eigenlijk voornamelijk benieuwd of dit nog kan worden teruggedraaid, of dat ze nu gewoon het conflict met de provincie uit de weg gaan voor de komende twee tot drie jaar en denken dat ze het hiermee ook opgelost hebben. Daarmee sluit ik mijn eerste termijn af.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ammerlaan, dan hebben we volgens mij de eerste termijn helemaal rond. Vragen aan het college zijn vooral gericht op 'wat is er mogelijk om dit nog te keren? Zijn die mogelijkheden er? Was het college op de hoogte van deze keuze en waarom is daar dan niet voldoende mee gebeurd? Hoe heeft de communicatie tussen EBS en het college eventueel plaatsgevonden? Wat is de rol van de provincie Zuid-Holland? Ook in relatie tot het feit dat zij de N468 afsluiten en voor een deel ook verantwoordelijk zijn voor het vervoer? En in algemene zin: wat heeft het college van de raad nodig om dit nog te keren? Welke alternatieven zijn er eventueel nog mogelijk? Ik geef het woord, volgens mij voor het eerst in de raadsvergadering, aan wethouder Klijmij-van der Laan. In tegenstelling tot raadsleden mag u wel worden geïnterrupteerd in uw maidenantwoord, want zo is het. Gaat uw gang.

Wethouder **Klijmij-van der Laan**: Voorzitter, ik had op een mooier maidenspeechonderwerp gehoopt dan een buslijn die plotseling is geschrapt, dat is inderdaad wel zuur, om met de woorden van de heer Scholtes te spreken.

Ja, we waren inderdaad, maar dat hebben we natuurlijk ook in de antwoorden aangegeven, verrast. Om even in te gaan op hoe die communicatie is verlopen: we hebben daar in de antwoorden op de vragen en de vervolgvraag richting CDA natuurlijk wel het een en ander over aangegeven. Het is een hele vervoersplanprocedure. Wij kunnen zienswijzen geven, et cetera. Dat is een beetje de gangbare manier waarop dit gaat. Het was op die dag of de dag erna, daar wil ik even van af zijn, dat ik toevallig ook mijn debuut bij de MRDH heb gemaakt bij de Vervoersautoriteit, bij het overleg. Daar heb ik ook meteen mijn zorg namens de gemeente uitgesproken om in ieder geval een haakje te hebben om daar later nog op terug te komen, zodat men wist dat het voor onze gemeente wel echt een gemis is als die bus daar minder rijdt. Dat is dan vooral met de MRDH. Ik heb daar zelf met EBS nog geen direct contact over gehad. In principe is het ook in eerste instantie MRDH om het contact mee te hebben, want die zijn de concessiehouder.

Ik heb ook nog gezien dat in uw raad het Vervoersplan voor volgend jaar ook langs geweest is, ook met een zienswijze. Daar heeft uw raad ook een brief over gestuurd naar de MRDH. Daar zag ik dat het wel zo is dat die lijn 133 daar al niet meer in stond. Het vervelende is dat daarin dus niet staat 'wij hebben lijn 133 er weer uitgehaald', maar hij staat er gewoon niet in. Er staat eigenlijk 'het is ongewijzigd ten opzichte van het Vervoersplan voor 2025' en daar stond hij ook al niet in. Dus ik snap wel dat ik daar een soort ergernis voel over dat dat niet heel duidelijk is gecommuniceerd want dat is een stuk dat hier ook gewoon in de raad heeft gelegen. Dat even over de onderlinge communicatie.

Gisteren was de gedeputeerde van de provincie hier op bezoek in de gemeente om de werkzaamheden van de N468 te bekijken. Ik was daar zelf ook even bij, dus ik heb ook meteen even van de gelegenheid gebruik gemaakt om de gedeputeerde hierover aan te spreken en te vragen wat we kunnen doen, ook vanuit die vraag die werd gesteld door de VVD, geloof ik, waarom de provincie hier niet aan meebetaalt. Ik heb in ieder geval begrepen over de structuur van hoe het werkt dat EBS moet zeggen 'dit kost extra geld'. Dan moeten zij naar de MRDH en zeggen 'dit kost extra geld' en dan zou eigenlijk de MRDH ook weer compensatie bij de provincie kunnen aanvragen vanwege die extra kosten die er zitten. Dus dat is een heel bureaucratisch getrappt proces, hoe dat moet werken.

Dat betekent in ieder geval voor wat er dan nodig is... Ik ben in ieder geval blij met de oproep die eigenlijk raadsbreed werd gedaan 'hier moet wat aan gebeuren'. Dat voelt wel als steun in de rug dus ik ga daarmee wel proberen druk te zetten op de MRDH omdat die in principe als eerste aan zet zijn om hier een oplossing voor te bedenken en eventueel, als dat extra kost, zou het dus zo moeten zijn dat zij, als zij dat kunnen aantonen, bij de provincie weer om compensatie kunnen vragen. Daar zit een heel proces aan vast en een extern bureau dat die compensatie gaat beoordelen. Dus dat is niet de provincie die dat zelf doet, maar dat gaat extern en als de provincie dan de rekening krijgt, betaalt ze dat in principe. Dus ik hoop dat dat lukt. De grote vraag is dan natuurlijk of dat ook, binnen hoe dat is afgesproken in de concessie, ook gaat lukken of dat EBS kan zeggen 'wij hoeven dit niet te doen'. Ik ga wel proberen om daar maximale druk op uit te

oefenen en de steun daarvoor van de raad als vertegenwoordigers van de inwoners hier in Midden-Delfland helpt daarbij wel. Die voel ik ook wel en dat zal ik ook zeker overbrengen. Nog even over die evaluatie. Die hadden wij natuurlijk ook genoemd bij de antwoorden op de vragen. De evaluatie die is genoemd in alle stukken over die bus 133, gaat over de Regiotaxi die rijdt. Dus die gaat niet over lijn 133. Maar dat wij daar zelf ook even over in verwarring waren, geeft al aan dat dat qua communicatie ook richting ons als gemeente echt beter had gekund, omdat in ieder geval voor mij, toen ik het las, ook even niet duidelijk was waar die evaluatie over ging. Maar die evaluatie ging dus niet over 133 en in die zin kon EBS die dus zonder evaluatie zo schrappen. Dus dat voor wat betreft die evaluatie.

De **voorzitter**: Ik zie een vraag van de heer Scholtes, tenminste, een interruptie. Mijnheer Scholtes, stelt u uw vraag.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, dan zie ik eigenlijk in de beantwoording die het college gegeven heeft dat Noot daar als enige vervoerder staat die misschien wordt meegenomen in de evaluatie, terwijl er meerdere vervoerders zijn voor leerlingenvervoer, die ook doorgaans gebruikmaken van dat traject om van Maasland-Schipluiden naar Delft te gaan. Dus wordt alleen Noot meegenomen of worden alle vervoerders die op dat traject rijden, meegenomen?

De **voorzitter**: Daar mag u even antwoord op geven. Gaat uw gang.

Wethouder **Klijmij-van der Laan**: Volgens mij lopen hier twee dingen door elkaar, want dingen als leerlingenvervoer staan los van het openbaar vervoer. Volgens mij is leerlingenvervoer zelfs de portefeuille van mijn collega hier. Dat zijn aparte dingen en aparte potjes. Daar kunnen we van alles van vinden, maar dat lossen we hier nu niet zo op.

De **voorzitter**: Ik zie dat u een rondje botox nodig heeft, zo ernstig kijkt u, mijnheer Scholtes. U heeft een vervolgvraag, gaat uw gang.

De heer **Scholtes**: Met alleen botox ga ik het niet halen, voorzitter. Ja, dan heb ik toch wel een vraag, want ik heb Noot wel in de beantwoording zien terugkomen als vervoerder. In welke context moet ik dat dan lezen?

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

Wethouder **Klijmij-van der Laan**: Dat kan zijn... Is dat dan de Regiotaxi? Dat zou ik niet zo uit mijn hoofd zo snel kunnen zeggen. Dan moet ik even weten welke vragen want er waren drie sets vragen en heel veel antwoorden dus die zou ik dan even moeten opzoeken om te zien hoe het daar precies staat. (Er wordt iets gezegd zonder microfoon.) Oké. Dan is dat opgelost. Dan ga ik weer even terug naar de vragen die zijn gesteld en opmerkingen die zijn gemaakt. Ik heb volgens mij de communicatie gehad. Ik deel alle zorgen die er zijn over het belang van het openbaar vervoer en de impact die dit heeft qua overstappen en reistijd en kosten. Dus dat kan. Nog even het lijstje doorlopend richting OGP Midden-Delfland. Zijn De Mus of Regiotaxi een alternatief? De Regiotaxi rijdt nu natuurlijk al op een stuk, als die weg niet helemaal is afgesloten. Dus dat is er voor een deel al als alternatief. Dat zou ook nog wel een alternatief kunnen zijn. Ik zou eerst willen kijken of 133 weer gewoon terug zou kunnen komen, voordat we naar plan B en C gaan. In die zin ben ik ook wel voorzichtig want als we al nu al derde en vierde plannen die misschien minder optimaal zijn, bedenken, stimuleert dat misschien ook niet om daar de beste oplossing voor te bedenken. Dus het zou kunnen, maar ik denk dat we eerst moeten kijken 'wat is de beste vervoersoplossing voor onze inwoners en kan dat met EBS en MRDH worden geregeld?' Volgens mij heb ik richting de VVD alles gehad en richting D66 ook. OGP Midden-Delfland vroeg nog 'wat is er nodig of wat kunnen we doen?' Dit vooral heel hard aankarten bij de MRDH. Daar zit dus ook de mogelijkheid, om dan toch één scenario B te noemen, dat de conclusie is 'het staat niet in de concessie, EBS vindt het te verliesgevend, ze kunnen niet genoeg geld terugkrijgen en willen dat niet'. Dan kan het wel zijn dat de vraag weer komt, als wij wel graag zo'n lijn 133 willen en u heeft gezien wat de kosten zijn die daarvoor worden opgevoerd, dat uiteindelijk vanuit het budgetrecht de vraag bij de raad komt 'wat heeft u er dan voor over als die kosten bij ons komen?' Want die vraag om een bijdrage kan natuurlijk komen. Ik ga proberen te zorgen dat die vraag hier

niet komt en dat het bij de MRDH ligt, maar die vraag kan wel komen. Dan komt die vraag dus bij u terug. Daar ga ik dan niet al vooraf een antwoord op geven want dat heeft dan financiële consequenties en daar moeten we dan, denk ik, opnieuw het debat over voeren of en hoe we dat dan willen. Nogmaals, mijn insteek is om dat niet zo te doen.

Dan heb ik de vraag waarom de provincie niet betaalt volgens mij per ongeluk aan de VVD toegewezen, maar die heb ik daarmee ook beantwoord. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord richting de raad.

De **voorzitter**: Dat denk ik als uw voorzitter ook. Dank daarvoor, dan kijk ik of er behoefte is aan een tweede termijn. Er wordt nog enthousiast geknikt bij de fractie van het CDA, dus dat is in ieder geval het geval. Zijn er nog anderen? De heer Van der Eijk van de VVD wil nog iets zeggen. De heer Ammerlaan van Mijn Partij wil iets zeggen en mevrouw Koppert wil nog ook nog iets toevoegen en mijnheer Scholtes ook. Die heb ik al. Ik ga mijnheer Ammerlaan niet vergeten natuurlijk. Maar om dat helemaal te voorkomen, mijnheer Ammerlaan, u mag als eerste het woord voeren. Gaat uw gang.

De heer **Ammerlaan**: Dan zal ik ermee beginnen dat ik er eigenlijk nog nieuwsgierig naar was of die aantallen van die gebruikers van lijn 133 zijn genomen als gemiddelde van het hele halfjaar of van de laatste twee maanden. Het is nu natuurlijk vakantie en ik denk dat het voornamelijk scholieren zijn die gebruikmaken van die bus en mensen die werken. Met de vakantietijd in het achterhoofd, is dat misschien een beetje vertekend.

Ik was nog benieuwd, maar dat is eigenlijk een beetje vragen naar de bekende weg, naar het volgende. Als de provincie een weg afsluit en ze weet dat er dan een bus niet meer rijdt en die moet worden aangepast, moet er dan eerst een heel formeel traject doorlopen worden om een vervoerder daarvoor via zestien posten dat te laten aanvragen bij de provincie? Kan de provincie niet gewoon zeggen 'joh, die bus gaat eraf, dan krijg je van ons € 0,5 miljoen als dat de kosten zijn'? Maar ja, dat is een beetje vragen naar de bekende weg natuurlijk.

De **voorzitter**: Het is toch mooi dat u zoveel zelfinzicht heeft. Dan ga ik even naar fractie OGP Midden-Delfland, mevrouw Koppert. Gaat uw gang.

Mevrouw **Koppert**: Als eerste dank aan de wethouder voor de beantwoording van onze vragen. Wat ons een beetje intrigeert, is dat we er dus van uitgaan dat die buslijn maandag niet rijdt. Maandag staan die jongelui die naar school gaan daar, want maandag eindigt de vakantie, en die denken potjandrietjes, in plaats van 20, 25 minuten ben ik een uurtje onderweg. Dat wordt wat! Dus wij zouden toch willen bepleiten dat het uitgangspunt is dat maandag die buslijn nog steeds gewoon rijdt want als die eenmaal weg is, is het veel moeilijker om hem weer up en running te krijgen. Dus wethouder, wij willen u verzoeken om die jongelui die aanstaande maandag klaar staan en denken 'yes, ik kan naar school' – of niet, dat kan twee kanten op. Wij zouden eigenlijk willen dat we ervan uitgaan dat die lijn blijft rijden. Dat zou, wat ons betreft, een punt zijn. Het tweede, en daarin gaan wij mee met de fractie Mijn Partij, is dat we die kosten die er nu staan, die € 500.000,00 – los van de vraag of dat waar is of niet, want dat zou betekenen dat het € 71.000,00 per maand kost om die lijn in leven te houden, dus alleen dat stukje 133 van Maasland naar Delft en vice versa – eigenlijk ook verrekend zouden willen zien door de provincie bij de werkzaamheden van de N468 en graag horen wat daar nog voor mogelijk is. Wij gaan mee in die overweging van Mijn Partij, dat zijn wel heel veel schijven waar dat over moet gaan.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Koppert. Mijnheer Scholtes, fractie D66, gaat uw gang.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, ik ga het dan maar kort houden. Ik sluit me volledig aan bij het verhaal van mevrouw Koppert. Dus dat bij dezen.

De heer **Van Rijs**: Dank u wel wethouder voor deze beantwoording. Wij delen met u de ergernis dat het heel slecht gecommuniceerd is, dat we inderdaad in het voorjaar van de MRDH een heel verhaal kregen waar als een kopie en als bijlage de nieuwe dienstregeling van de EBS zat. Daar hadden we dan kunnen lezen dat lijn 133 er niet meer in zat. Wat ons betreft, delen we die ergernis en is dit heel sneaky gedeeld en niet gecommuniceerd eigenlijk.

Het volgende is dat wij het antwoord dat u als wethouder en college heeft gekregen van EBS en MRDH wat ons betreft echt volstrekt onvoldoende is. U zegt dat u een steun in de rug van de raad wilt krijgen en daarom dient het CDA, samen met de ChristenUnie, D66 en OGP Midden-Delfland een motie in waarin wij het college vragen om samen met MRDH en EBS tot een oplossing te komen. Ik lees het dictum voor van deze motie. De raad verzoekt het college van de gemeente Midden-Delfland het volgende, in drie punten, 1. met de concessieverlener MRDH en vervoerder EBS in gesprek te gaan en condities overeen te komen onder welke buslijn 133 in stand kan blijven gedurende de werkzaamheden aan de N468, 2. met concessieverlener MRDH en vervoerder EBS af te spreken dat buslijn 133 niet per 1 september stopt en blijft rijden zolang de gesprekken hierover plaatsvinden in ieder geval en 3. om in de gesprekken in ieder geval als uitgangspunt te nemen dat de reizigers zonder meerkosten en met zo gering mogelijke extra reistijd en extra overstap de reis Maasland-Den Hoorn/Delft v.v. kunnen maken gedurende de gehele projectduur N468 en gaat over tot de orde van de dag. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is ook uw volledige termijn, neem ik aan? U gaat de motie nu indienen?

De heer **Van Rijs**: Ik ga de motie nu indienen.

De **voorzitter**: Dat is hartstikke fijn. U kunt hem al lezen in iBabs. Dank u wel. Daarmee is deze motie ingediend en staat hij ook in iBabs. Maar we hebben in de tweede termijn nog één spreker en dat is de heer Van der Eijk van de VVD. Gaat uw gang.

De heer **Van der Eijk**: Ik heb vanavond ook geluisterd en daarbij hoorde ik dus dat EBS via de MRDH de rekening bij de provincie neer kan leggen. Dan wordt het onafhankelijk beoordeeld. Als ik dan die € 500.000,00 even terugrekenen, is dat € 850.000,00 per jaar aan meerkosten, als ik het allemaal goed begrepen heb, ten opzichte van lijn 133, dat dan bij de provincie neergelegd zal worden voor een niet groot aantal reizigers. Openbaar vervoer is toch een kip-eiverhaal. Dat was al zo toen ik zelf naar de middelbare school ging. Toen was de fiets ook sneller dan de bus en toen was er meer budget voor openbaar vervoer. Dat werkte ook niet, dus al die jongeren gaan maandag met de fiets naar school. Al dan niet van Maasland naar Delft, of van Den Hoorn naar Maasland omdat zij dan starten op de middelbare school. Want die bus zal maandag, ondanks de mooie woorden, als lijn 133 niet rijden. Die jongeren moeten via Naaldwijk. Dat duurt helemaal anderhalf uur. Je hebt tegenwoordig elektrische fietsen. In mijn tijd moest ik gewoon met een echte fiets, met smalle bandjes en dan was ik ook sneller dan de bus op school. Tegenwoordig kun je met een elektrische fiets. Tenminste, dat gaat dan gebeuren. Het is gewoon heel jammer. Dan hoop ik wel dat als het allemaal klaar is – en ik weet niet wat de wethouder allemaal gaat proberen te bewerkstelligen – dat lijn 133 terugkomt als die weg straks klaar is. Maar voorlopig blijven we bij de mooie woorden van de wethouder en maandag geen bus. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Van der Eijk. Ik begrijp dat u spijt heeft dat u vroeger geen elektrische fiets had. Dat spreekt ook een beetje uit uw woorden. Ik ga voor een reactie op de tweede termijn nog even terug naar de wethouder Klijmij. Gaat uw gang.

Wethouder **Klijmij-van der Laan**: Voorzitter, dan moet ik zeggen dat ik ook over het algemeen als ik hier naar het gemeentehuis ga, dat op de fiets doe en niet met de bus. Ik heb hem wel een paar keer gebruikt, trouwens. Het werkt op zich wel.

Ik ga gewoon even de volgorde af, dus ik begin bij Mijn Partij, de heer Ammerlaan. Ik kan niet zo zeggen, en ik heb ook nog geen hulplijn gekregen, op basis waarvan die cijfers zijn, dus of dat over de zomer is. Mijn gevoel zegt dat ze niet alleen van de zomer zijn, maar ook van daarvoor, maar dat durf ik niet zo te zeggen. Zoals u heeft kunnen zien zijn het niet alle gegevens van de hele lijn twee kanten op, dus dat is in die zin redelijk beperkt. Dat is wel waar wij het mee moeten doen. Dat is natuurlijk ook een oordeel dat ook een beetje politiek is, is dat dan veel of weinig ten opzichte van wat het kost?

Ik denk dat je er in ieder geval wel van uit kunt gaan dat de mensen die nu die bus gebruiken, die wel hard nodig hebben, anders hadden ze mogelijk al een alternatief gezocht.

Dan het tweede punt: moet het dan zo omslachtig? Kan dat niet directer worden geregeld? Een beetje afgaand op het gesprek van gisteren is het antwoord 'ja, het moet zo omslachtig'. Dat

kunnen we van hier ook niet mooier of beter maken. Dat ligt buiten onze invloedssfeer helaas, maar daar moeten we soms mee dealen.

Richting de OGP Midden-Delfland over het uitgangspunt dat de bus maandag rijdt. Ik vrees toch dat de VVD een wat meer realistisch punt heeft, namelijk dat dat niet zo zal gebeuren. Zo'n busmaatschappij maakt ook gewoon plannings, roosters et cetera en heeft natuurlijk al een tijd geleden besloten om die niet zo te laten rijden. Dus mocht ik het voor elkaar krijgen, dan mag u meteen een standbeeld hier voor mij neerzetten want dan heb ik echt het onmogelijke bereikt. Ik ben dan maar bescheiden genoeg om er maar van uit te gaan dat er hier voorlopig geen standbeeld van mij komt. Hoe graag ik het ook zou willen. Maar dat vind ik gewoon niet realistisch. Ik ga mijn best doen, maar nee.

Ook over die kosten verrekenen, dat zou in theorie dus moeten kunnen, maar daar komt inderdaad ook een oordeel over van wat die kosten dan zijn. De kosten die we hebben doorgekregen, is wat EBS zegt dat het kost, maar daar moet dus nog onafhankelijk naar worden gekeken of dat daadwerkelijk zo is. Maar in principe kunnen dus kosten worden verrekend. Dat gebeurt ook met regelmaat. Ook voor andere zaken. Er zijn natuurlijk ook bedrijven die aan die weg zitten die af en toe schade hebben en die kunnen dat dus ook onderhouden doen. Daar schijn je ook best wat papierwerk voor te moeten inleveren, dus dat is geen makkelijke procedure. Aan de andere kant kun je natuurlijk van een EBS ook wel verwachten dat die daar mensen voor hebben om dat te doen. Dus dat zou moeten kunnen. Dat zou ook mijn insteek zijn in de gesprekken.

De motie van het CDA. Ik heb natuurlijk gezegd 'een steun in de rug vanuit de raad is prima om richting MRDH en EBS die gesprekken te voeren'. Dus prima.

Volgens mij heb ik ook richting de VVD alles al wel gezegd. Ja, er zullen maandag ook een heleboel scholieren zijn die inderdaad op de fiets gaan en niet met de bus.

Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan neem ik even een kort momentje van schorsing om die motie even goed te lezen want hij is door vier fracties ingediend en niet door zes dus niet iedereen heeft die misschien helemaal gelezen. Of is die behoefte er niet? Weet iedereen het al? Ja, jullie willen gewoon door? Ja? U heeft een vraag, mijnheer Van der Eijk?

De heer **Van der Eijk**: Kan ik een stemverklaring geven bij de motie?

De **voorzitter**: Natuurlijk kunt u dat. Dat doet u vaker, dus dat kan, ook in dit geval. Dan mag u dat meteen eventjes doen, gaat uw gang.

De heer **Van der Eijk**: De VVD zal wel instemmen met de motie, maar als daaruit komt dat wij € 850.000,00 per jaar moeten betalen om die bus hier te laten rijden, hebben we daar geen dekking voor voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, volgens mij heb ik de wethouder ook horen zeggen dat die dan wel degelijk heel snel, met gezwinde spoed, weer terugkomt bij de raad dus volgens mij komt dat goed. Dan stel ik voor dat we deze motie in stemming brengen.

Ik constateer dat deze motie met alle aanwezige stemmen is aangenomen en daarmee als solide steun in de rug van het college mag gelden. We zijn erg benieuwd wat de uitkomst hiervan zal zijn. als ik zo de stemming in de raad proef. Daarmee sluit ik dit agendapunt.

Motie Buslijn 133 wordt met unanieme stemmen aangenomen.

6. Mogelijkheid tot het stellen van vragen

De **voorzitter**: Dan hebben wij nog één inhoudelijk agendapunt te gaan en dat zijn de overige onderwerpen. Mijnheer Roeling, dit gaat ook over u, want u moet nu wat gaan doen. U heeft vragen gesteld over het faillissement van Paardekooper. Daar heeft u ook wat antwoorden op gekregen. In dit onderdeel kunt u eventueel een vervolgvraag stellen. We gaan geen debat voeren. Daarna geef ik nog de mogelijkheid aan de andere raadsleden om eventueel ook een vraag te stellen. Aan u het eerste woord, mijnheer Roeling.

De heer **Roeling**: Ja inderdaad, we kregen het bericht dat de firma Paardekooper failliet is. Aangezien wij natuurlijk een aanzienlijke erfpachtconstructie zijn aangegaan met de firma

Paardekooper hebben wij deze vraag ingediend. Dank voor de beantwoording. Dan kom ik meteen op de aanvullende vraag. Hier wordt gesproken over een investeringsmaatschappij. Dus wij als gemeente zijn eigenaar van de grond. We verpachten het aan de firma Paardekooper en dat pand is van een investeringsmaatschappij. Als ik me niet vergis, is de constructie zo dat er nooit met een pachter een opstalrecht wordt aangegaan. Waarom niet? In dit geval, of in het geval van een faillissement, komt het bedrijfspand te vervallen aan de gemeente. Nu zien we dat er een investeringsmaatschappij tussen is geplaatst. Mijn enige vraag is: kan het college toelichten hoe dat in dit geval gaat? Grijpt de investeringsmaatschappij eraan? Hebben wij nog iets op te lossen? De constructie was voor ons vrij eenvoudig, maar het wordt een beetje bemoeilijkt, lijkt het, door die investeringsmaatschappij. Graag een toelichting daarop.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga eerst even naar de wethouder en dat zal mijnheer Voskamp zijn, voor het beantwoorden van deze vraag en dan eventueel naar andere raadsleden. Gaat uw gang.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, we verpachten de grond aan de partij die ook daadwerkelijk er een pand opzet. Dus we verpachten de grond aan een investeringsmaatschappij. Dat is met goedkeuring van zowel de oorspronkelijke pachter en de verkoper van de grond gegaan. Dus dat wordt netjes op naam gesteld met medeweten van ons. Dat betekent dus dat, op het moment dat de pachtende partij haar betalingen niet nakomt, wij uiteindelijk recht zullen hebben op afspraken in een pachtovereenkomst en dat betekent dat uiteindelijk op termijn de opstallen aan ons zouden kunnen komen te vervallen. Dus wij hebben nog steeds alle rechten die daar zijn. De vraag is altijd, en dat wordt nu verder uitgezocht, zit die investeringsmaatschappij, die heel veel bedrijven op die manier doen, in het faillissement of valt die erbuiten? Als die in het faillissement zitten, dan zullen we met de curatoren aan de slag moeten. Valt die erbuiten, dan is het een partij die op dit moment niet betaalt. We hebben een aanmaning gestuurd. Er zal ook nog wel een gesprek komen en dan moeten we uitzoeken wat daaruit komt. Omdat het om een substantieel bedrag gaat, hebben we daar even onderzoek naar gedaan, of dat zijn we aan het doen, naar hoe we daar het beste mee om kunnen gaan en bij wie we de claim het beste neer kunnen leggen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor dit antwoord. Ik kijk of er andere raadsleden behoefte hebben aan een vraag. Mijnheer Jongsma, fractie OGP Midden-Delfland, gaat uw gang.

De heer **Jongsma**: We hadden in eerste instantie dezelfde vraag als Mijn Partij. Die is inmiddels wel beantwoord. Inderdaad, het is zo dat die investeringsmaatschappij eigenaar van het pand is. Wij snappen dan niet helemaal waarom die investeringsmaatschappij dan een canonachterstand heeft, want dat staat los van Paardekooper. Die partij vraagt elke maand huur. Als Paardekooper niet betaalt, is dat vervelend voor die verhuurder, maar op zich snap ik niet waarom die niet betaalt. Ten tweede denk ik dan 'we laten uitzoeken welke juridische stappen wij kunnen nemen om de canon toch uitbetaald te krijgen'. We hebben het heel vaak in deze raad gehad over hoe hiermee om te gaan. Volgens mij hebben we daar toch een hele procedure voor. Dat hoeven we nu toch niet uit te zoeken? We kunnen nu toch een draaiboek uit de kast halen en zeggen 'dit is nu de situatie. Het komt nu voor het eerst voor, zo gaan we het oplossen'? Dat is een beetje de vraag: hebben we daar een draaiboek voor? Dat is één vraag en die andere is: waarom betaalt die investeringsmaatschappij gewoon niet?

De **voorzitter**: Dank u wel. Geen andere vragen vanuit de raad? Ik ga nog even naar wethouder Voskamp. Een deel van het antwoord heeft u volgens mij al gegeven, maar ik geef u toch even het woord.

Wethouder **Voskamp**: Ja voorzitter, het uitzoeken gaat niet over wat te doen bij een partij die niet betaalt. Het uitzoeken gaat over of die partij onder het faillissement valt, of dat het een aparte partij is. Als het een aparte partij is, moeten we inderdaad die procedure van een niet-betalende partij doorvoeren. Dan zou uiteindelijk een stap als inzet van een deurwaarder of wat dan ook worden genomen. Maar als die in het faillissement zit, kunnen wij wel een deurwaarder sturen, maar dan zal de curator zeggen 'even wachten. Ik ben bezig om te onderzoeken hoe het allemaal zit.' Dat is wat er nu gaande is.

En ja, een investeringsmaatschappij heeft een contract met ons en moet betalen. Als die investeringsmaatschappij niet betaald krijgt, loopt daar uiteindelijk wel een pot leeg en dat gaat

natuurlijk ook niet eeuwig goed. Dus de kans is wel aanwezig dat het een gevolg heeft dat we op dit moment wel kunnen inschatten, maar nog niet kunnen uitlopen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Heeft u nog een vervolgvraag mijnheer Jongsma? Dan geef ik u nog even de mogelijkheid.

De heer **Jongsma**: Voorzitter, nog één concrete vraag. Misschien wat technisch, maar daar kan ik ook niets aan doen. Zijn er nog meer van dit soort constructies of is het voor de rest gewoon iemand die de grond pacht waar het gebouw ook van diegene is? Of zijn er bij meer grote panden dit soort constructies?

De **voorzitter**: Wethouder Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, dit is een heel gebruikelijke constructie.

De **voorzitter**: Dank u wel voor het antwoord. Volgens mij zijn daarmee alle vragen gesteld. Dan sluit ik dit agendapunt.

7. Sluiting

De **voorzitter**: Dan rest mij alleen nog deze eerste vergadering na het reces te sluiten om 22.25 uur. Ik dank u allen voor uw inspanning, aanwezigheid en gedrevenheid en ik wens u een goede nachtrust.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland op 23 september 2025.

de griffier,

de voorzitter,

A. de Vos

F.I. Noordermeer-van Slageren